

KRONIKA PZKO ROK 1993

Od 1 stycznia 1993 r. jesteśmy obywatelami nowego państwa na mapie Europy - Republiki Czeskiej. Powstała ona wraz z Republiką Słowacką w drodze podziału Czeskiej i Słowackiej Republiki Federacyjnej. Który to już raz czeski Śląsk Cieszyński zmienia swoją przynależność państwową – nie z własnej woli. Referendum ogólnonarodowego nie było. Podziału dokonały Czeska i Słowacka Rady Narodowe obu w tym czasie republik tworzących federację. Co nowego ta zmiana przyniesie nam, zaolziańskim Polakom, zobaczymy za parę miesięcy, odczujemy za parę lat. Polski Związek Kulturalno-Oświatowy musi w trybie pilnym zorientować się i zgłębić nowe ustawy i przepisy prawno-ekonomiczne nowej administracji państwowej tak, by móc dalej kontynuować swoją działalność efektywnie.

Od początku roku obrady naczelnych władz Związku w przeważnej mierze poświęcone były przygotowaniu obrad Zjazdu.

W styczniu b.r. Prezydium ZG PZKO przedyskutowało i zaakceptowało wszystkie poprawki do nowego Statutu PZKO, który przedstawił przewodniczący Komisji Statutowej Jerzy Taraba. Sprawy organizacyjno - proceduralne oraz porządek obrad Zjazdu są tematem obrad kolejnych zebrań Prezydium. W wielu Miejscowych Kołach przebiegają jeszcze walne zebrania, na których wybierani są delegaci na Zjazd z jednoczesnym proponowaniem kandydatów do naczelnych władz Związku na następną kadencję. W zebraniach biorą udział wydelegowani członkowie ZG.

NOWA REDAKTOR NACZELNA ZWROTU – od 1 stycznia tę funkcję Zarząd Główny powierzył p. Dorocie Havlik, dotychczasowej redaktor tego miesięcznika PZKO.

„PIAST POLONIA”, dotychczasowy gospodarz hotelu Piast, przedsiębiorstwo ZG PZKO, od 1 stycznia b.r. zostało przekształcone w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością „Piast Comp”. Stało się tak na podstawie obowiązującego od stycznia 1993 nowego Kodeksu Handlowego Republiki Czeskiej. W Sądzie Handlowym w Ostrawie został złożony wniosek o zarejestrowanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością „Piast-Company”. Spółka przejmuje zarazem inne przedsiębiorstwo ZG, a mianowicie „Kontraktpol”. Menedżerem spółki jest inż. Stanisław Waclawik.

DYSKUSJĘ nt. ZJAZDU, oraz perspektyw dalszej działalności Związku, zorganizowała 21. I., redakcja Zwrotu.

SPOTKANIE prezesa ZG W. Młynka i dyrektora Biura, inż. E. Macury, z zarządem PTTS „Beskid Śląski”, odbyło się 21 stycznia. Celem było wyjaśnienie pewnych kwestii dotyczących prawa własności do hotelu Piast, oraz możliwości jego wykorzystania dla wszystkich polskich organizacji na Zaolziu.

DOTACJA z Ministerstwa Kultury RC dla PZKO, na działalność kulturalną w r. 1993, będzie przekazana najwcześniej w połowie marca i będzie obniżona o 40 % w stosunku do ubiegłego roku. Informował o tym dyrektor Biura po powrocie ze spotkania w ministerstwie. HOTEL PIAST, reprezentowany przez swego menedżera, inż. Stanisława Waclawika, brał udział w targach turystycznych w Brnie w dniach 7 – 10 stycznia.

ZAMKNIĘCIE FINANSOWE za r.1992 przedstawiła kierowniczką WEG p.A. Szarowska. W ogólnym ujęciu przedstawiało się następująco:

Z budżetu RC PZKO otrzymał na działalność kulturalną 2 414 000.-, na Zwrot przyznano 1 040 000.-, razem 3 454 000.-Kč. Dochodów własnych uzyskano 2 914 180,57. Kč.

Łączna suma dochodów wyniosła 6 368 180,57 Kč.

Wydatki na działalność kulturalną i na Zwrot wyniosły 3 999 474,19 a na płace i wynagrodzenia 2 458 923,- Kč. Łączna suma wydatków wyniosła 6 458 397,19 Kč i przekroczyła dochody o 90 216,62 Kč.

CZŁONEK SLA, działającej przy ZG PZKO, inż. Tadeusz Wratny, wystawiał swoje obrazy w Bibliotece Regionalnej w Karwinie-Frysztacie. Wystawa p.n.,„Moje Miasto” była instalowana z okazji 725. rocznicy historycznej pisemnej wzmianki o lokalizacji miasta. Wystawa była czynna od 6 stycznia do 2 lutego b.r.

WZNOWIŁ DZIAŁALNOŚĆ czeskokocieszyński Klub Propozycji, działający przy Miejscowym Kole PZKO Centrum na ul.Bożka. Prowadzącym jest Jan Rusnok.

TRADYCYJNE, noworoczne spotkanie kierowniczek PZKO-wskich Klubów Kobiet odbyło się 27 stycznia w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie. Organizatorem jest Sekcja Kobiet przy ZG. Omawiano plany na najbliższą i dalszą przyszłość, dyskutowano nad problemami, z którymi borykają się Kluby i Miejscowe Koła w terenie.

LUTY 1993

Karwiński chór mieszany „Dźwięk” z MK PZKO w Raju uzyskał na Praskich Dniach Śpiewu Chóralnego w dniach 11 – 13 lutego b.r. wysoką lokatę – srebrne pasmo – z pośród 28 zespołów chóralnych z Republiki Czeskiej i kilku innych państw europejskich. Kierownikiem artystycznym i dyrygentem chóru „Dźwięk” jest p. doc. Halina Goniewicz – Urbaś z Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie.

UCHWAŁY nr 3/93 z zebrania Prezydium ZG PZKO 9.2.1993 :

5/3 P ZG zobowiązało W. Młynka do wystosowania listu do Rady Polaków w sprawie obaw o dalsze istnienie periodyku Głos Ludu.

7/3 P ZG przyjęło do wiadomości informację dr St. Gawlika, dotyczącą pracy Komisji Personalnej.

9/3 P ZG zobowiązało dr St. Gawlika oraz inż. Romana Suchanka do opracowani konceptu listu do premiera V.Klausa i Ministerstwa Finansów Cz. R.

10.3. P ZG zaakceptowało zamknięcie rachunkowe Przedsiębiorstwa „Polonia – Piast “ za rok 1992. P ZG zobowiązuje prezesa W. Młynka do wystosowania listu dotyczącego bilansu gospodarczego „Polonia – Piast” do przewodniczącego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” prof. Andrzeja Stelmachowskiego, oraz do przewodniczącego Rady Nadzorczej Mudr. Jana Pyszki

13/3 P ZG zaakceptowało bilans gospodarczy Biura ZG PZKO za rok 1992.

19/3 P ZG omówiło list przedstawiony przez kierownika Biura ZG, adresowany inż. St. Waclawikowi przez panią prezes „Beskidu Śląskiego”, F. Chocholáč, w sprawie udzielenia dokładnych informacji o możliwości przystąpienia do spółki „Piast – Company”.

ZAOLZIE W WARSZAWIE- w Muzeum Niepodległości w Warszawie otwarto 15 lutego wystawę p.n. „Polacy na Zaolziu”, prezentującą dorobek kilku pokoleń Polaków z nad

Olzy. Odbyła się także sesja popularno-naukowa na temat przeszłości i czasów współczesnych Zaolzia. Ekspozycja składa się z dwu działów – autorem części historyczno- dokumentacyjnej jest dr. Stanisław Zahradnik, scenariusz części przedstawiającej dorobek kultury ludowej opracował Antoni Szpyrc. W uroczystości otwarcia udział wzięła delegacja ZG PZKO na czele z prezesem Władysławem Młynkiem, oraz przewodnicząca Rady Polaków, Danuta Branna.

PRÓBA reanimacji Sekcji Szkolnej przy ZG prawdopodobnie się nie powiodła. Sekcja od pewnego czasu nie była aktywna. Na spotkaniu 11. 2. W Wydziale Kultury i Oświaty był wyrażony pogląd, że o ile istnieją obecnie samodzielne polskie organizacje zajmujące się sprawami naszego szkolnictwa : Towarzystwo Nauczycieli Polskich, Macierz Szkolna, Harcerstwo, czy SMP, nie widać konieczności, by ZG zajmował się sprawami szkolnictwa w zakresie z przed roku 1990. Przedstawiciele wyżej wymienionych organizacji oczekują raczej od ZG PZKO pomocy organizacyjnej podczas imprez dla młodzieży szkolnej, takich jak: kolonie, igrzyska sportowe, konkursy i inne współzawodnictwa.

KONWENT PREZESÓW, po raz ostatni w obecnej kadencji, odbył się przed Zjazdem dnia 16.II. Z pośród 93 Kół przybyło 70 prezesów lub ich zastępców. Najwięcej czasu poświęcono na omówienie stanu przygotowań do Zjazdu, podstawowych zmian statutowych i spraw organizacyjnych.

Uchwały nr 1/93 z zebrania Konwentu Prezesów :

3/3 Konwent Prezesów przyjął do wiadomości przedstawioną problematykę, poruszaną na walnych zebraniach MK PZKO. Problematyka ta zostanie uwzględniona w referacie sprawozdawczym na Zjeździe PZKO.

4/3 Konwent Prezesów zobowiązuje prezesa Władysława Młynka do wystosowania listu do Rady Polaków z prośbą o czynienie starań w celu otwarcia przejść granicznych.

5/3 K. P. zaakceptował wniosek, że wysokość zaliczki od delegata na Zjazd wynosić będzie 100.-koron.

7/3 K. P. zobowiązuje Biuro ZG PZKO do wystosowania wszystkich materiałów zjazdowych do delegatów – w terminie do 6.3.1993.

9/3 K. P. zaakceptował, że Zjazd PZKO będzie jednodniowy – 20.3.1993.

10./3 K. P. przyjmuje do wiadomości przedstawiony wynik gospodarczy Biura ZG za rok 1992.

11/3 K. P. przyjął do wiadomości wynik gospodarczy przedsiębiorstwa „Polonia Piast” za rok 1992.

12.3. K. P. zaakceptował odznaczenie „Wpis do Złotej Księgi Zasłużonych”: Maria Martynkova – MK PZKO Mosty k/Jabłonkowa.

13.3. K. P. przyjął do wiadomości informację o najbliższych imprezach organizowanych przez Biuro ZG, którą przedstawił kierownik Biura inż.E. Macura.

SEKCJA SPORTU I TURYSTYKI ZG PZKO była w dniach 13 – 20 lutego głównym organizatorem Polonijnego Pucharu „Beskidy 93” w sportach zimowych. Oprócz zawodników polonijnych, których zjechało się niewielu i to tylko z trzech krajów : Litwy, Białorusi i Szwecji, udział wzięli nasi, zaolziańscy zawodnicy, rozgrywając przy okazji mistrzostwa PZKO, a ogólnie, wygrywając większość dyscyplin.

UMOWA o współpracy pomiędzy ZG PZKO i Domem Narodowym w Cieszynie, została podpisana dnia 16 lutego.

W okresie przed Zjazdem PZKO , na łamach Głosu Ludu pojawiają się co jakiś czas artykuły bardzo krytyczne w odniesieniu do różnych decyzji i działań zarówno Prezydium ZG, jak i niektórych członków ZG. Formułowanie zarzutów posiada często niewybredną formę. Powraca często temat Piasta i okoliczności przejęcia go przez PZKO - viz artykuł Marii Grzegorz: „Słowa na wiatr, albo powtórka z Piasta”, zamieszczony w GL 27.2.,6.i13.3.1993.

ANKIETA w marcowych numerach Głosu Ludu przeprowadzona wśród czytelników, przeważnie znanych działaczy PZKO, prezentowała odpowiedzi na pytania :-

1. Co powiedziałby pan (pani) z trybuny zjazdowej będąc delegatem ?
2. Co chciałby pan (pani) zmienić w pracy PZKO ?
3. Jak udziela się pan (pani) w Związku ?
4. Co daje panu (pani) PZKO ?

Gdyby w duchu wypowiedzi ankietowanych osób przebiegały obrady Zjazdu – można być optymistą. W dniu Zjazdu, 20.3., ukazał się również w GL obszerny wywiad redaktorów z prezesem Związku Władysławem Młynkiem i kierownikiem Biura ZG Edwinem Macurą.

UCHWAŁY nr 4/93 z zebrania Prezydium ZG PZKO 23.2.1993:

3/4 P ZG PZKO zaakceptowało przedstawiony projekt umowy o wzajemnej współpracy między PZKO a TNP. Prezydium zobowiązuje prezesa do sfinalizowania spraw wynikających z w.w. umowy.

6/4 P ZG przyjęło do wiadomości wstępny kosztorys Zjazdu PZKO, który przedstawił kierownik Biura ZG.

10/4 P ZG przedyskutowało sprawę zamknięcia rachunkowego p.u. ZG PZKO „Kontraktpol”.

Zamknięcie rachunkowe „Kontraktpolu” wykazuje stratę w wysokości 85.530.- Kč .W tej kwestii Prezydium zobowiązało inż. R. Suchanka , przewodniczącego Rady Gospodarczej , do omówienia z inż. St. Waclawikiem powstałych strat, bliższego ich wyspecyfikowania, oraz przedstawienia na następnym zebraniu Prezydium ZG konkretnych wniosków.

MARZEC 1993

6.3. Obradowało WALNE ZGROMADZENIE Zrzeszenia Śpiewaczo-Muzycznego działającego w ramach PZKO jako samorządna jednostka prawno – organizacyjna. W minionej kadencji pracowało w ZŚM 20 chórów mieszanych, 7 chórów męskich, oraz 5 chórów żeńskich. Przerwać musiały działalność z powodu braku dyrygentów chóry mieszane „Preludium” z Bogumina, „Godulan” z Gnojnika. W Stonawie, Suchej Górnej i Cz. Cieszynie doszło z powodu małej liczby śpiewaków do połączenia chórów żeńskich i męskich w chóry mieszane. Chóry zrzeszają obecnie w swoich szeregach około 1000 śpiewaków . Działa również 12 zespołów kameralnych. ZŚM jest członkiem Polskiego Związku Chórów i Orkiestr w Warszawie, oraz Unii Czeskich Zespołów Śpiewaczych w Pradze.

9.3. podpisana została UMOWA o wzajemnej współpracy pomiędzy ZG PZKO i Harcerstwem Polskim w RC.

Uchwały nr 5/93 z zebrania Prezydium ZG PZKO 9.3.1993:

4/5 P ZG zaakceptowało wniosek listu do Rady Polaków (informacja o podziale zysku hotelu Piast za rok 1992)

5/5 P ZG przyjęło z poprawkami wniosek referatu sprawozdawczego na Zjazd, który przedstawił prezes W. Młynek.

8/5 P ZG zobowiązało inż. Halinę Gawlas, inż. Jerzego Czapa i Jerzego Tarabę do opracowania wniosku uchwały zjazdowej.

10/5 P ZG zobowiązało przedstawicieli Prezydium : W. Młynka, Halinę Gawlas, E. Macurę, T. Puchałę i W. Martynka do spotkania się z konsulem generalnym RP w Ostrawie Jerzym Kronholdem, w celu omówienia najważniejszych spraw nurtujących PZKO. Termin spotkania : 15.3.1993 o godz. 11.00.

JUBILEUSZ „RYTMIKI” – z okazji 30 – lecia swego istnienia, dziecięcy zespół rytmiki i tańca, działający przy ZG PZKO, zaprezentował się dwukrotnie w Teatrze w Czeskim Cieszynie: w piątek, 12.3. swoim rówieśnikom, oraz w sobotę, 13 marca, widzom dorosłym. Głos Ludu z dnia 13 marca wydrukował projekt Statutu Polskiego Związku – Kulturalno – Oświatowego w Republice Czeskiej, opracowany przez Komisję Statutową ZG PZKO .

UCHWAŁY nr 6/93 z zebrania Prezydium ZG PZKO 16.3.1993 :

2/6 P ZG bierze do wiadomości informację o sytuacji zamknięcia rocznego bilansu przedsiębiorstwa „Kontraktpol”. Prezydium zobowiązuje dyrektora przedsiębiorstwa do egzekwowania roszczeń z tytułu strat. Tym samym Prezydium ZG uważa całą sprawę za zamkniętą.

3/6 P ZG przyjęła do wiadomości informację o wynikach pracy Komisji d/s Piasta :

1. Przygotować biznesplan spółki „Piast – Comp.”, z którego będą wynikały również potrzeby finansowe, aby zachować odpowiedni standard Piasta, i żeby nie doszło do uszczerbku na majątku. Ten materiał przygotować z perspektywy co najmniej 5 lat.

2. Przedstawić w dyskusji zainteresowanym organizacjom możliwość udziału w spółce „Piast – Comp.” formą spotkania wydelegowanych ekspertów gospodarczych.

3. Przeprowadzić realizację wyżej wymienionych punktów przez nowe władze PZKO po Zjeździe i Kongresie Polaków.

4/6 P ZG przyjęło do wiadomości prośbę inż. Stanisława Waclawika o uwolnienie go z funkcji dyrektora przedsiębiorstw „Kontraktpol” i „Polonia – Piast”.

5/6 P ZG przyjęło do wiadomości informację o wyniku gospodarczym hotelu Piast za styczeń i luty 1993.

6/6 P ZG przyjęło do wiadomości przedstawiony projekt programu działania Związku na lata 1993 – 1997, który zostanie przedstawiony na Zjeździe do akceptacji delegatów.

XVII ZJAZD PZKO odbył się dnia 20 marca w dużej sali hotelu Piast w Cz. Cieszynie. Spotkanie najwyższego związkowego gremium zainaugurowało uroczyste wniesienie przez poczet sztandarowy PZKO – wskiego sztandaru, po czym zabrzmiał hymn „Gaude Mater” w wykonaniu połączonych chórów : nawsiańskiej „Melodii”, reprezentującej ZG PZKO, oraz męskiej części chóru „Harfa” MK PZKO Czeski Cieszyn. W obradach wzięło udział 385 delegatów, nieobecnych było 38 delegowanych osób , z których 8 się nie usprawiedliwiło. Gośćmi Zjazdu byli m. in. Michał Prokop – wicemin. kultury RC, przedstawiciele Kancelarii Prezydenta - Helena Dluhošová oraz Urzędu Rządu RC Hana Fryštenská i Andrej Sulitka a także wiceprzewodniczący senackiej Komisji ds Emigracji i Polaków za Granicą, senator RP Henryk Rossa, Elżbieta Strózczyk i Jadwiga Lenard ze Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Warszawie, Jerzy Kronhold – konsul generalny RP w Ostrawie, Mirosław Styczeń – wojewoda bielsko – biański, przedstawiciele urzędów powiatowych i miejskich. Przybyli również sekretarz serbołużyckiego Towarzystwa „Domowina” z Budiszyna – Bjarnat Cyż, przedstawiciele towarzystw kulturalnych z Cieszyna, Opola , Tanowskich Gór, Torunia i Olsztyna.

Obrady Zjazdu prowadzili dr Tadeusz Siwek i inż. Paweł Łaboj.

Po inauguracji Zjazdu i przywitaniu obecnych na sali oficjalnych gości, oraz delegatów przez prezesa Władysława Młynka, zagajono obrady z następującym porządkiem :

1. Zatwierdzenie : porządku obrad, regulaminu Zjazdu, ordynacji wyborczej,
2. Wybory protokolantów, weryfikatorów,
3. Powołanie Prezydium Zjazdu,
4. Sprawozdanie Komisji Statutowej – wnoszenie poprawek, zatwierdzenie Statutu prowadził Jerzy Taraba,
5. Wybory Komisji : Mandatowej, Wyborczej, Wniosków i Uchwał,
6. Sprawozdanie weryfikatorów Zjazdu Nadzwyczajnego,
7. Referat sprawozdawczy – wygłosił prezes W. Młynek. Szczegółowe sprawozdania z działalności PZKO w latach 1990 – 1992, opracowane przez poszczególne Wydziały Biura ZG, otrzymali wszyscy delegaci pisemnie jako materiał zjazdowy.
8. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej – przedstawił przewodniczący, inż. Jan Kubiena,
9. Przedstawienie wniosku Programu Działania PZKO na następną kadencję – wygłosił inż. Jerzy Czap,
10. Sprawozdanie Komisji Mandatowej.

W dalszej części obrad zabrali głos zaproszeni na Zjazd goście.

Następnie nastąpiła prezentacja kandydatów do nowych władz Związku, delegaci otrzymali karty z nazwiskami. Po przerwie obiadowej kontynuowano obrady:

1. Dyskusja,
2. Wybory - 1. Tura, do Zarządu Głównego, Komisji Rewizyjnej, Sądu Rozjemczego, - kontynuacja dyskusji,
3. Przedstawienie wyników wyborów, - kontynuacja dyskusji,
4. Wybory – 2. tura, przerwa w obradach, posiłek
5. Przedstawienie wyników wyborów, - zakończenie dyskusji, przemówienie nowowybranego prezesa PZKO Jerzego Czapa.
6. Przedstawienie wniosków pod Uchwałę, przyjęcie końcowej Uchwały Zjazdu PZKO.

Zakończenie XVII. Zjazdu PZKO po godz.20-ej, wyprowadzenie Sztandaru PZKO, odśpiewanie Roty.

UCHWAŁA XVII ZJAZDU DELEGATOW PZKO, który obradował 20 marca 1993 r. w Czeskim Cieszynie

I - Zjazd przyjmuje do wiadomości :

1. Sprawozdanie z działalności Związku za okres od Nadzwyczajnego Zjazdu, który odbył się 25.3.1990, do XVII Zjazdu 20.3.1993.
2. Sprawozdanie Komisji Statutowej
3. Sprawozdanie weryfikatorów protokołu Nadzwyczajnego Zjazdu
4. Sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej ZG PZKO za lata 1990 - 1992
5. Sprawozdanie Komisji Mandatowej

II – Zjazd zatwierdza :

1. Program działania PZKO na następną kadencję
2. Statut PZKO z przyjętymi poprawkami
3. Regulamin Komisji Rewizyjnej ZG PZKO

4. Wybory nowych władz związkowych :

a./ przewodniczącego ZG PZKO inż. Jerzego Czapa,

b/25 – osobowy Zarząd Główny PZKO :

inż. Jerzy Czap, Władysław Młynek, inż. Halina Gawlas, inż. Edward Branny, Bogusław Raszka, Tadeusz Filipczyk, inż. Jan Kawulok, Władysław Martynek, inż. Anna Nagyowa, Władysław Czudek, Wanda Kufa, Jan Branny, dr Józef Wierzgoń, dr inż. Stanisław Gawlik, Władysław Niedoba, inż. Stanisław Zientek, Danuta Mikula, Jan Czudek, Stanisław Sikora, Jerzy Taraba, inż. Edwin Macura, Władysław Drong, inż. Stanisław Wałoszek, dr Stanisław Kondziołka, Barbara Wałach

c/ przewodniczącego Komisji Rewizyjnej ZG PZKO : inż. Jana Kubię, CSc

d/ 7 – osobową Komisję Rewizyjną ZG PZKO :

JUDr Henryk Jonszta, inż. Jan Kubięna, inż. Paweł Pieter, inż. Wilhelm Zmełty, inż. Józef Krygiel, inż. Jan Sznepka, Władysław Orszulik

e / 5 –osobowy Sąd Rozjemczy :

MUDr Danuta Chwajol, dr Stanisław Zahradnik, dr Tadeusz Siwek, Józef Kazik, inż. Karol Recmanik.

5. Zjazd delegatów zaakceptował podwyższenie składki członkowskiej od 1.1.1994 na 25,- Kč rocznie, z tego dla Koła 15,- Kč, dla ZG PZKO 10,- Kč.

III – Zjazd zobowiązuje :

Nowy ZG PZKO : rozpatrzyć możliwości bezznaczkowego uiszczania składek członkowskich i wnioski przedstawić na Konwencji Prezesów.

Nową Komisję Rewizyjną ZG PZKO : dopełnić Sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej ZG PZKO za lata 1990 – 1992 o wyszczególnienie sytuacji finansowej oraz stanu majątku PZKO na końcu ubiegłej kadencji. Dopełnienie sprawozdania przedstawić na najbliższym Konwencji Prezesów.

Nowy ZG : rozpatrzyć pisemne protesty p. Marii Grzegorz, które wpłynęły do ZG PZKO w kwietniu i wrześniu ubiegłego roku w sprawie wydawania Dodatku do Zwrotu i odpowiedzieć pisemnie w terminie do jednego miesiąca.

UCHWAŁA XVII ZJAZDU przyjęta przez aklamację w obecności 225 delegatów :- ZA – 219 deleg., PRZECIW – O deleg., WSTRZYMAŁO się – 6 delegatów.

PROGRAM DZIAŁANIA PZKO na następną kadencję uchwalony
Na XVII Zjeździe delegatów PZKO

Polski Związek Kulturalno – Oświatowy w swej działalności między Zjazdami będzie się kierował ustaleniami przyjętego na XVII Zjeździe Statutu, który wyznacza ogólne założenia i metody działania Związku.

W tym celu będzie organizować :

- wszystkie formy życia kulturalnego, oświatowego i towarzyskiego, w związku z czym Zarząd Główny opracuje w ciągu 3 miesięcy po Zjeździe konkretne kierunki i formy działania. ZG wraz z Biurem ustali sposób kontaktu i współpracy z samorządowymi jednostkami w terenie oraz osoby odpowiedzialne,
- życie twórcze i naukowe, poprzez zapewnienie doskonalenia warsztatu twórczego na fachowych kursach, seminariach, szkoleniach itp.,

- życie sportowo turystyczne poprzez organizowanie imprez ogólnozwiązkowych i wspieranie imprez lokalnych, organizowanych przez samorządne ogniwa Związku.

PZKO – umożliwi zespołom artystycznym udział w przeglądach krajowych i zagranicznych, szczególnie w Polsce

-będzie utrzymywać wszechstronne kontakty, w szczególności kulturalne i oświatowe z sąsiednimi województwami w RP,

-będzie kontynuować i pogłębiać współpracę z regionalnymi towarzystwami w RP,

-będzie popierać i służyć pomocą w nawiązywaniu i rozwijaniu kontaktów pomiędzy samorządowymi ogniwami naszego Związku z organizacjami kulturalnymi w RP.

- PZKO będzie popularyzować i rozwijać współpracę z innymi organizacjami polskimi i polonijnymi w innych krajach.

- ZG PZKO będzie w stałym kontakcie z polskimi placówkami dyplomatycznymi w Republice Czeskiej, oraz będzie pogłębiać współpracę ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”.

- Na podstawie wzajemnych umów, Polski Związek Kulturalno – Oświatowy będzie na zasadach partnerskich współpracować z innymi polskimi organizacjami w CR i umożliwi im korzystanie z bazy materialnej PZKO. Dotyczy to zwłaszcza współpracy z TNP, Macierzą, SMP i Harcerstwem Polskim w CR. Szczególną troską i opieką będzie otaczać dzieci i młodzież, oraz ściśle współpracować z przedszkolami i szkołami.

PZKO będzie :

współpracować ze Sceną Polską TC i pomagać w pozyskiwaniu abonentów

- otaczać pamięcią i opieką miejsca upamiętniające martyrologię oraz postacie zasłużonych Polaków związanych z Zaolziem,

- nadal kontynuować wydawanie miesięcznika Zwrot. Wspólnie z redaktorem naczelnym i radą redakcyjną opracuje profil Zwrotu na przyszłe lata z uwzględnieniem wniosków ewentualnego przekształcenia pisma na dwutygodnik,

- popularyzować swoją działalność i informować społeczeństwo w Republice Czeskiej i w Rzeczypospolitej Polskiej w środkach masowego przekazu.

- Dorobek z osiągnięć będzie prezentowany na odpowiednich ku temu imprezach ogólnozwiązkowych, obwodowych i miejscowych, poprzez festiwale, zloty, igrzyska sportowe, koncerty, wystawy, konkursy, imprezy rozrywkowe i inne.

- PZKO jako organizacja macierzysta będzie pełnić rolę interwencyjną w interesie swych członków, w wypadkach domagania się przez nich należnych praw.

W sferze gospodarczej :

- ZG PZKO opracuje dla potrzeb samorządnych jednostek Związku, na podstawie nowych ustaw i przepisów prawnych, zasady gospodarki finansowej i zapewni ekonomiczne i finansowe poradnictwo,

-zważy możliwość wypracowania projektu i powołania przy współpracy z innymi polskimi organizacjami , na przykład : działalności Kasy Ubezpieczeń i zaliczek.

- PZKO będzie popierać działalność polskich podmiotów gospodarczych. Jako udziałowiec spółki „Piast – Comp.”, będzie dążyć do świadczenia przez hotel usług dla wszystkich polskich organizacji,

-umożliwi wykorzystanie hotelu do organizowania imprez kulturalnych i zarobkowych, wystaw, bali, koncertów, itp., na zasadach umownych z dyrekcją hotelu Piast.

PZKO będzie utrzymywać kontakt z posłami, radnymi i członkami przedstawicielstw państwowej administracji terenowej – członkami naszego Związku, oraz współpracować z administracją terenową w dziedzinie kultury, oświaty i gospodarki w interesie swych samorządnych jednostek i członków w miejscowościach, gdzie działają.

Z WYSTAPIENIA GOŚCI ZJAZDU odnotowujemy :

Michał PROKOP – wiceminister kultury RC : „kultura polské menšiny v ČRje součástí kultury této země, velmi výrazně ji ovlivňovala po staletí a že by ji měla patrně, podle mého názoru, ovlivňovat i dál, a jestliže my ze státního rozpočtu občas pustíme nějakou tu korunu, jak už bylo zmíněno, na kulturní potřeby pro polskou menšinu, nebo pro jiné menšiny, samozřejmě tak je tomu mimo jiné právě i proto, že bychom byli rádi, kdyby i ta polská kultura mohla působit směrem k nám Čechům....,kdyby aktivity, které polská kulturní menšina provozuje, byly dobře přijímány také občany národnosti české...”

Henryk ROSSA – przedstawiciel Senatu RP :....., Trzeba podziękować tym wszystkim aktualnym Polakom, państwu przede wszystkim, ludziom, którzy chcą coś zrobić, którzy poświęcają swój czas, ..dbają o zachowanie polskości,...Rola państwa jest szczególna i powiedziałbym historyczna, bo właśnie państwo jesteście pomostem między Ojczyzną a tutaj Czechami,...

pomost współpracy gospodarczej, która, mam nadzieję, będzie się rozwijała coraz lepiej, współpracy kulturalnejChciałbym jeszcze raz serdecznie podziękować za dotychczasową ciężką pracę i prosić o jedność w działaniu, normalną ludzką solidarność....”

Jerzy KRONHOLD – konsul generalny RP w Ostrawie :,„Ja myślę, że dla mnie, dla nas wszystkich, Związek ten jest symbolem trudnej polskości na tej ziemi, w tej części Europy, w tej części dzisiaj Republiki. Myślę, że Związek ten jest Arką Przymierza między dawnymi i nowymi laty, między dawnymi pokoleniami i generacjami bytującymi na tej ziemi i między pokoleniami wstępującymi w dorosłe życie społeczne. Chciałbym, aby ta zmiana generacji odbywała się w spokoju, aby dyskusje, swary i kłótnie, które docierają także do środków masowego przekazu owocowały w postaci dialogowej, aby owocowały jednością “.

Mirosław STYCZEN – wojewoda bielski, przewodniczący bielskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” :.....„Będziemy starać się ze wszystkich sił ześrodkować skromne możliwości naszego państwa na południu Polski i pomóc wam w waszym funkcjonowaniu jako Związku grupującego tak szerokie rzesze Polaków w Republice Czeskiej.”

Anna FRIŠTENSKÁ – członek sekretariatu Rady d.s. Narodowości RC :

.....„Česká Republika se hlásí k občanskému principu...občanský princip znamená realizovat svoje odlišnosti.národnostní politika českého státu by pravděpodobně měla směřovat k tomu, aby umožnila rovnost šancí i příslušníkům národnostních menšin. Stojíme na samém počátku formování principů národnostní politiky nově vzniklé České Republiky.Národnostní politika je věcí dialogu zástupců státu a příslušníků národnostních menšin. My v takový politický dialog věříme”.

Jaroslav VENCEK – burmistrz Karwiny mówił o nowopowstających regionach, o potrzebach i celach organizacji regionów. Apelowal do PZKO – wskich władz i członków o aktywne włączenie się w zakres działalności ekonomicznej, ekologicznej i kulturalnej w tym zakresie.

Wystąpili również przedstawiciele kulturalnych organizacji pozarządowych z Polski, które współpracują z PZKO : Kazimierz FOBER z Macierzy Ziemi Cieszyńskiej z Cieszyna, Janusz GUZIUR prezes Koła MZC z Olsztyna, Henryk LIS ze Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, Piotr PETRYKOWSKI z Toruńskiego Towarzystwa Kultury, Jerzy BEDNARCZYK z Domu Narodowego w Cieszynie, którzy oceniali dotychczasową współpracę z PZKO i deklarowali chęć dalszej współpracy oraz pomoc w kontaktach z instytucjami w Polsce. Przemawiał także Bjarnat CYŻ, sekretarz generalny Związku Serbów Łużyckich „Domovina”, z którym PZKO utrzymuje bliskie kontakty.

W dyskusji zjazdowej wystąpiło ok. 25 delegatów.

Atmosfera Zjazdu była gorąca – w tym duchu przebiegała również dyskusja delegatów. Uogólniając, można stwierdzić (subiektywne wrażenie kronikarza), że zwolennicy Kongresu

Polaków, organizacji pretendującej do politycznego reprezentowania zaolziańskich Polaków, ostro krytykowali wszelkie działania przeszłe i aktualne naczelnych władz PZKO – wskich, nie wróżąc poprawy na przyszłość, natomiast przeciwnicy Kongresu nie mniej ostro wypowiadali się przeciwko (ich zdaniem), destrukcyjnej krytyce, rozbijaniu PZKO–wskich struktur, tendencyjnym wypowiedziom w Głosie Ludu, szczególnie redaktora naczelnego. Odbiło się to w późniejszej ocenie Zjazdu przez media : viz artykuł wstępny Mariana Siedlaczka w GL dnia 25 marca p.t. „Trzy kroki w tył”, w którym autor obok ogólnej negacji , nie ustrzegł się sformułowań wręcz obraźliwych pod adresem działaczy PZKO. Na temat przebiegu Zjazdu pokazały się również artykuły w prasie polskiej : w Głosie Ziemi Cieszyńskiej, Trybunie Śląskiej i Gazecie Wyborczej , stosunkowo krytyczne tak do przebiegu obrad , jak efektywności rozwiązywania przez władze PZKO nabrzmiałych problemów. Niestety , niedostateczna wiedza dziennikarzy , zwłaszcza z Polski , na temat rzeczywistych realiów i problemów w działalności zarówno władz naczelných Związku, jak bazy członkowskiej w nowych warunkach, głównie ekonomicznych, prowadziła do uproszczonych wniosków. Nie można zresztą nie zauważyć, że zarówno media, jak i władze polityczne w Polsce kreują Kongres Polaków na najważniejszą organizację, reprezentującą interesy zaolziańskich Polaków , ta z kolei dąży do uzyskania jak największych wpływów na dobrze zorganizowaną bazę członkowską PZKO, by stworzyć podstawy dla swojej działalności. Narzuca się (uproszczona oczywiście) konkluzja : „wy działajcie nadal kulturalno – społecznie, my będziemy was reprezentować...”. Oczywiście, sporej części PZKO – wców to się nie podoba, i to jest jeden z punktów zapalnych naszej „Małej Ojczyzny”.

Tymczasem życie pezetkaowskie biegnie dalej...

PIERWSZE ZEBRANIE ZG PZKO w nowej kadencji odbyło się 30 marca, na którym podjęto uchwały :

2/1 – Zarząd Główny mianował swego rzecznika prasowego : dr Józefa Wierzgonia, zaś jego zastępcą została Wanda Kufa.

3/1 – Zgodnie z § 47 Statutu PZKO, zatwierdzonym na XVII Zjeździe PZKO, Zarząd Główny na swym pierwszym posiedzeniu powołuje Prezydium – na okres roku 1993 w składzie : inż. Jerzy Czap, Władysław Młynek, inż. Halina Gawlas, Bogusław Raszka, Jerzy Taraba

4/1 - ZG mianuje na stanowisko wiceprezesa d/s kultury, oświaty i nauki p. Władysława Młynka, oraz akceptuje go na stanowisko przewodniczącego Rady Kultury, Oświaty i Nauki przy ZG PZKO.

5/1 - ZG mianuje na stanowisko wiceprezesa d/s ekonomiczno – organizacyjnych p. inż. Halinę Gawlas, oraz akceptuje ją na stanowisko prezesa Rady Ekonomiczno – Organizacyjnej przy ZG PZKO.

6/1 - ZG akceptuje p. Bogusława Raszkę na przewodniczącego Rady d/s Młodzieży przy ZG PZKO.

Członkowie ZG według własnej decyzji zostali zaszeregowani do poszczególnych Rad. Gremium ZG zaleciło, by przewodniczący Rad uzupełnili zespoły o dalszych fachowców z członków PZKO z terenu.

9/1 - Na podstawie uchwały Zarządu Głównego PZKO, na dalszy okres dyrektorem Biura zostaje mianowany inż. Edwin Macura.

10 – 12/1 – ZG zobowiązał przewodniczących i poszczególne Rady do opracowania programu i zasad działania, wniesienia poprawek do Regulaminu Wewnątrz-związkowego i rozpracowania uchwał XVII Zjazdu.

18/1 - ZG zobowiązał dyrektora Biura do wysłania znowelizowanego Statutu PZKO do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RC, w celu rejestracji.

22/1 - Dyrektor Biura został zobowiązany do sporządzenia umowy o współpracy pomiędzy ZG PZKO a Wojewódzkim Ośrodkiem Kultury w Bielsku – Białej.

23/1 - Biuro ZG zostało zobowiązane do natychmiastowego informowania Miejscowych Kół PZKO w sprawie opodatkowania Domów PZKO.

W marcu 1993 Teatr Lalek „Bajka”, ZG PZKO obchodził swoje 45 urodziny.

Z tej okazji wystawił sztukę zainspirowaną „Godkami Śląskimi” Józefa Ondrusza, w reżyserii Janusza Klimszy, „Jak utopiec z kamratym prziszli na kurzi bóty”. Premiera i uroczystość jubileuszowa miały miejsce w czeskokocieszyńskiej „Dziupli”, 26.3. Gościem spotkania był wiceminister kultury Rzeczypospolitej Polskiej Michał Jagiełło, który już dwukrotnie wspierał „Bajkę” finansowo. Był to już 9342 występ „Bajki”.

KWIECIEŃ 1993

SEMINARIUM TEATRALNE – całodzienne – odbyło się dnia 3.4. w Teatrze w Cz. Cieszynie.

„SPOTKANIE Z ZAJĄCZKIEM” dnia 7.4. w Polskiej Szkole w Bukowcu, zorganizowała Sekcja Zespołów Kobiet, działająca przy ZG PZKO.

PRZEGLĄD Cieszyńskiej Pieśni Ludowej dla uczniów PSP, miał miejsce w sali hotelu Piast w Cz. Cieszynie dnia 9.4. Organizatorami były Sekcja Folklorystyczna i Rada Kultury ZG, przy wsparciu Biura ZG.

Również Sekcja Folklorystyczna zorganizowała dnia 17.4. przy współudziale Miejscowego Koła PZKO w Trzyńcu VI, seminarium, z zakresu językoznawstwa.

90 – LECIE TEATRU AMATORSKIEGO w Wędryni uczciło Miejscowe Koło PZKO, miłośnicy i sympatycy teatru z bliskiej i dalszej okolicy, oraz liczne grono zaproszonych gości oficjalnych, w dniach 17. i 18.4., w sali „Czytelni”- Domu PZKO Miejscowego Koła. Wystawiono sztukę J. Chociszewskiego „Genowefa”, w reżyserii Jerzego Cienciąły, który na deskach scenicznych działa już 60 lat i wyreżyserował w tym czasie 70 sztuk. Aktualna sztuka była 99 pozycją wystawianą przez wędryńskich amatorów teatru od roku 1903, kiedy teatr amatorski w Wędryni powstał. Wędryński zespół teatralny wysoko ocenili obecni na widowni : dyrektor Teatru w Cz. Cieszynie – Ladislav Slíva, aktor Sceny Polskiej TC - Janusz Bobek, prezes ZG PZKO – Jerzy Czap, Józef Kazik i in. gratulanci.

OBRADY ZG PZKO 20.4.1993 miały w programie m.in. ocenę Zjazdu, dyskusję nad Regulaminem Wewnętrzny, programy i zasady działania Rad Zarządu Głównego PZKO.

Uchwały nr. 2/93 z 20.4. : 2 – 4/2 Przeprowadzono ocenę przygotowań, organizacji, prowadzenia i przebiegu obrad, procedury przeprowadzenia wyborów, oraz informacji podczas Zjazdu. – Według wypowiedzi członków ZG ocena jest pozytywna. Prezydium dostało polecenie pisemnego opracowania uwag i wniosków i załączenia do materiałów zjazdowych. St. Gawlik, St. Kondziółka i Jerzy Taraba zostali zobowiązani do przeprowadzenia analizy dyskusji zjazdowej i przedstawienia na najbliższym Konwencie Prezesów.

5/2 ZG polecił prezesowi wystosowanie listów do fachowców z różnych dziedzin kultury z prośbą przeprowadzenia oceny Zwrotu, oraz podanie wniosków na jego literacko – publicystyczny profil.

8/2 ZG przyjął do wiadomości informację dyrektora Biura o zorganizowaniu przez Biuro ZG „na prośbę Rodziny Katyńskiej, sesji naukowej p.n. „Katyń – zbrodnia stulecia “, (nie ujętą w planie finansowym ZG), dn.17.4. b.r.

11/2 Przewodniczący Rad przedstawili ustalenia ze swych posiedzeń – programy i zasady działania ZG i jego struktur przyjął ZG i później, KonwentPrezesów.

13/2 Na liczne imprezy zaolziańskie i do Polski wydelegowano kilkunastu członków Zarządu Głównego, m.in. na: 40 – lecie Towarzystwa Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, Seminarium w Instytucie Śląskim w Opawie, Sympozjum w Gliwicach, Festiwal Muzyczny w Brzegu.

17/2 ZG przyjął do wiadomości informację dyrektora Biura o wydarzeniach, spotkaniach i działaniach, w które zaangażowane były aktualnie, lub będą w nadchodzącym okresie, Biuro i struktury organizacyjne Zarządu Głównego.

M.in: o sytuacji finansowej przedsiębiorstwa „Piast – Comp.”, o kupnie Domu PZKO w Trzyńcu 1, o wynajęciu Domu PZKO w Pudłowie przez Spółdzielnię Dom Polski w Ostrawie, o organizowaniu akcji letnich dla dzieci przez Biuro ZG, o liście premiera RC V. Klausa w sprawie odzyskania byłych polskich majątków.

KONCERT WIOSENNY – w Teatrze w Cz.Cieszynie,dnia 23.4. zorganizowała z okazji swego 25 – lecia, Sekcja Zespołów Kobiet działająca przy ZG PZKO. Koncertowali : Harcerski Zespół Wokalny „Wołosatki” z Kielc, Zespół Regionalny „Lysznica” z Dolnej Lesznej, oraz karwiński zespół śpiewaczo-muzyczny „Przyjań” wraz z orkiestrą

W ten sposób Zarząd Główny chce podziękować paniom za ich trud i poświęcenie. Nie sposób bowiem wyobrazić sobie działalności Związku bez wkładu ich pracy ofiarnej i bezinteresownej.

„40 –LETNI JUBILEUSZ” jednego z najlepszych PZKO – wskich zespołów folklorystycznych świętowało Miejscowe Koło w Suchej Górnej dnia 24.4. w Domu PZKO i w Domu Robotniczym. W okresie 40 lat przez zespół przewinęło się ponad 250 tancerzy. Była okazja do spotkań kilku generacji suskich tancerzy i ich rodzin.Kierowniczką Zespołu jest pani Janina Rzyman.

IV KONGRES POLAKÓW obradował w Cz.Cieszynie dnia25.4. 214 – osobowe gremium tworzyli reprezentanci polskich organizacji działających na terenie Republiki Czeskiej, delegaci wybrani na sejmikach, członkowie ustępującej Rady Polaków i Komisji Rewizyjnej. Obrady trwały 13 godzin.

Wybrano 9 – cio osobową Radę Polaków, przyjęto nowy Statut.Prezesem został wybrany Jerzy Jura z Orłowej, pracownik naukowy Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie.

Poważnym mankamentem przedkongresowych przygotowań był wybór delegatów na tzw.sejmikach, na które byli zapraszani członkowie polskich organizacji a także niezrzeszeni obywatele poczuwający się do polskości.

Zazwyczaj na sejmikach było mniej obecnych uczestników, niż wynosiła kwota potrzebnych delegatów z danej miejscowości.

MAJ 1993

JUBILEUSZ „GAMY” – 40 – lecie zespołu wokalnego Miejscowego Koła PZKO świętowali jego sympatycy z Suchej Górnej i bliskiej okolicy, dnia 8 maja w Domu

Robotniczym i lokalach Domu PZKO. Obok „Gamy”, w koncercie wystąpiły również zespół wokalny „Błędowice” i oktet mieszany „Stonawa”. „Gama” stale prezentuje wysoki poziom artystyczny i występuje z powodzeniem na zaolziańskich imprezach i w Polsce. Jej kierownikiem artystycznym jest p. Erich Paździora.

PRZEGLĄD Szkolnych Zespołów Śpiewaczych odbył się 10.5. w Teatrze w Cz.Cieszynie. Zorganizowało go Zrzeszenie Śpiewaczo – Muzyczne PZKO.

Z 19 działających aktualnie w PSP różnego rodzaju zespołów śpiewaczych, udział wzięło 7. Spotkanie młodych śpiewaków było potraktowane jako wspólne śpiewanie bez stawiania ocen zespołom.

PREZYDIUM ZG PZKO zebrało się dwukrotnie, 16. i 18.5., by omówić problematykę Zwrotu. Poddano analizie przygotowywany 6. numer. Brak w nim artykułów omawiających Zjazd PZKO i aktualną działalność PZKO.

ZEBRANIE ZG PZKO – dnia 18.5. – Tematem obrad była realizacja ustaleń zjazdowych i pozjazdowych, przygotowanie Konwentu Prezesów, sprawy organizacyjne

W międzyczasie, między zebraniem ZG, obradowały Rady, przygotowując wnioski pod decyzje ZG.

Uchwały n.r. 3/93 z 18.5. :

3/3 ZG przyjął informację prezesa Czapa o przebiegu obrad i ustaleniach Kongresu Polaków, na którym reprezentował ZG PZKO.

4/3 Dyrektor Biura został zobowiązany , aby wystosował list do przewodniczącego Rady d/s narodowości przy Rządzie R.Cz. z wnioskiem utrzymania miejsca w/w Radzie dla dr St. Gawlika, lub innego przedstawiciela ZG PZKO.

5/3 Ustalono delegacje przedstawicieli ZG na najbliższe imprezy PZKO – wskie i inne, oraz wyjazdy służbowe do Polski. Między innymi: rozdanie świadectw maturalnych w Gimnazjum, 75 – lecie szkoły we Frysztacie, Harcerski Rajd Beskidzki, wyjazd delegacji PZKO do Warszawy i Torunia oraz do Rzeszowa, „Trojok Śląski” w Katowicach, Święto Trzech Braci w Cieszynie i Czeskim Cieszynie.

6/3 , 8/3 ZG zaakceptował wniosek nowego Regulaminu Wewnątrzwiązkowego oraz program i zasady działania Rady Ekonomiczno – Organizacyjnej na rok 1993.

11/3 ZG zaakceptował swego nowego członka z listy rezerwowych, wybranych na Zjeździe - Tadeusza Puchalę, na miejsce inż. Stanisława Zientka, który zrezygnował z członkostwa w ZG.

12/3 ZG przyjął do wiadomości informację dyrektora Biura o zarejestrowaniu w sądzie handlowym Spółki „Piast – Comp.”.

14/3 Zaakceptowany został wniosek Prezydium dotyczący koncepcji dalszego wydawania „Zwrotu”, jednocześnie Prezydium zostało zobowiązane do powołania Rady Redakcyjnej, ustalenia jej kompetencji i kompetencji red. nac. „Zwrotu”.

SPOTKANIE KRONIKARZY PZKO – Sekcja Historii Regionu ZG ogłosiła konkurs na najlepszą kronikę Koła. W wyznaczonym terminie wpłynęło 19 kronik (w 50 tomach).5 – osobowa komisja ekspertów dokonała oceny i na spotkaniu kronikarzy dnia 19.5. ogłosiła wyniki : 1.m. – kronika Domu PZKO w Lesznej Dolnej, kronikarz Tadeusz Szkucik (n.700 Kč), 2.m. – Kronika MK PZKO w Stonawie, kronikarz Danuta Sobocik (n.500 Kč), 3.m. – Kronika MK PZKO Rychwałdzie, kronikarz Anna Mech (n.300 Kč).

SEKCJA LITERACKO - ARTYSTYCZNA ZG zorganizowała aukcję obrazów autorstwa swych członków, dnia 20.5. w sali hotelu Piast. Dochód z imprezy został przeznaczony na rzecz pomocy dla polskiego gimnazjum w Czeskim Cieszynie.

85 – LECIE „LUTNI”, chóru mieszanego z Lutyni Dolnej zorganizowało Miejskowe Koło PZKO dnia 22.5. W uroczystym koncercie wystąpił Chór Jubilat, oraz gościnnie chór „Słowik nad Olzą” z Olzy i Chór Nauczycieli Polskich połączony z orłowskim „Hasłem”. Długoletnim dyrygentem „Lutni” jest Alojzy Babiński, który prowadzi ten zespół już 35 lat. Z gratulacjami przybył również konsul generalny RP w Ostrawie Jerzy Kronhold.

IGRZYSKA LKKOATLETYCZNE młodzieży polskich szkół podstawowych zorganizowała już tradycyjnie Sekcja Sportowo – Turystyczna ZG PZKO wraz z PSP Sucha Górna dnia 23.5. na stadionie w Trzyńcu. Rozpoczynano w deszczu, później pogoda się poprawiła. Udział w zawodach wzięło 516 uczniów z 24 PSP. Niepewna pogoda, usterki w dotrzymywaniu ustalonego programu, oraz niezdyscyplinowanie niektórych rodziców i opiekunów przy dopingowaniu swych pupilów, były powodem pewnych błędów organizacyjnych gospodarzy Igrzysk. Dało to powód do niewybrednego w treści i tonie, można powiedzieć, obraźliwego wobec organizatorów, artykułu w Głosie Ludu z 25 maja, pióra J. Ciesielskiego, oceniającego imprezę. Ma to już tradycyjny podtekst: co organizuje ZG PZKO, jest złe... W tym samym dniu odbyły się również lekkoatletyczne mistrzostwa PZKO, w których wzięło udział 32 kobiet i mężczyzn.

20 LAT KLUBU KOBIET w MK PZKO w Trzyńcu – Wieś uczcili miejscowi PZKO – wcy i sympatycy z okolicy, dnia 24.5. w świetlicy Koła, która mieści się w dawnej polskiej szkole. W ciągu tych lat, bogata i różnorodna działalność Klubu była prezentowana na licznych i o różnej tematyce wystawach, zyskując zawsze uznanie zwiedzających. W spotkaniu wzięły udział również przedstawicielki Klubów Kobiet z sąsiednich Kół.

„KAWIARENKA POD PEGAZEM”, poetycki Klub Propozycji, działający w jabłonkowskim Kole PZKO, dwukrotnie, 7 i 28 maja otwierała swe podwoje miłośnikom poezji, na stałe (miejmy nadzieję) wchodząc do repertuaru PZKO – wskich imprez. 7 maja gośćmi byli opolscy poeci – Janusz Wójcik z Brzegu i Tadeusz Soraczyński z Opola, działacze Opolskiego Towarzystwa Kulturalno – Oświatowego, które od wielu lat utrzymuje ścisłe kontakty z Zaolziem.

Natomiast 28 maja miała miejsce promocja publikacji – wyboru wierszy z dotychczasowej twórczości Wilhelma Przeczka, p.t. „Dym za Paznokciami”, oraz nowy tomik wierszy Jana Pyszki z Nawsia, „Słowa jak Kamienie”.

Gościem niespodziewanym Kawiarenki, był Adam Szyper, poeta polskiego pochodzenia, żyjący w Stanach Zjednoczonych. Wiersze w głównej części wieczoru recytował, jak zwykle, Karol Suszka. Imprezę prowadził Kazimierz Kaszper.

WIZYTA ZG PZKO W WARSZAWIE - z pierwszą roboczą wizytą wyjechali przedstawiciele nowego ZG PZKO do Warszawy w dniach 24 – 26 maja. Celem było spotkanie z Marszałkiem, prof. A. Stelmachowskim, przewodniczącym, oraz kierownictwem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” na temat współpracy z PZKO. Przeprowadzono następnie rozmowy w Ministerstwie Kultury i Sztuki z dyr. Cwetszem w sprawie książek, z prośbą o wydania albumowe, kasety, płyty – na zaolziańskie konkursy i odznaczenia. Omawiano udział zaolziańskich dzieci na koloniach w Polsce, oraz złożono prośbę o dofinansowanie wydania śpiewnika.

Ustalono również pokrycie części kosztów przez Ministerstwo, na zespoły uczestniczące w Gorolskim Świątku.

W Ministerstwie Edukacji Narodowej przeprowadzono rozmowy o uczestnictwie Zaolziaków w kursach polonijnych, przekazano listy uczestników.

DNI ZAOLZIA W TORUNIU – w dniach 26 – 30.5. – Delegacja ZG PZKO udała się z Warszawy do Torunia, gdzie przeprowadzono rozmowy z zarządami Toruńskiego Towarzystwa Kultury i Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Następnie zostały otwarte dwie wystawy: historyczna „Polacy na Zaolziu”, oraz malarstwa i rysunków dzieci z Zaolzia. Odbyło się spotkanie delegacji i zespołów PZKO – wskich „Olza” i „Gama” z członkami Towarzystwa Muzyczno – Etnograficznego i kapelami, w Domu Kultury.

28.5. w Uniwersytecie M.Kopernika miała miejsce sesja popularno – naukowa, na której dr S. Zahradnik i W. Młynek wygłosili referaty na temat Zaolzia. W tym samym dniu otwarto w Chełmży wystawę „Plastycy Zaolzia”. W następnych dwu dniach delegacja PZKO i zespoły wzięły udział w Świątku Ludowym i spotkaniu z działaczami PSL oraz z zespołami tam występującymi. 30.5. zespoły „Olza” i „Gama” wystąpiły w amfiteatrze.

Jak z powyższego wynika, prezentacja zaolziańskiego, polskiego środowiska w Toruniu, była obfita.

„OSZELDÓWKA” – Jubileuszowy, 40. „Dzień Oszeldy” w Nieborach, odbył się dnia 29 maja, organizowany tradycyjnie przez Miejscowe Koło PZKO na cześć nieborowskiego rodaka Pawła Oszeldy, lekarza i działacza rewolucyjnego Wiosny Ludów 1848. Na scenie zaprezentowała się Scena Polska TC z kabaretem „Każdemu Wolno Kochać”, chóry „Zgoda” i „Ropica”, zespół taneczny „Błędowice”, młodzież szkolna, oraz Klub Młodych Miejscowego Koła. Dobrze zorganizowany festyn ludowy był zarówno podkreśleniem tradycji i polskości, dobrą zabawą dla miejscowych i poza miejscowych sympatyków, jak również gości z Polski.

SPOTKANIE ŚPIEWAKÓW – Dom Przyjaźni w Karwinie – Frysztaście, gościł 29.5., 15 zaolziańskich zespołów śpiewaczych na spotkaniu towarzyskim. Udział wzięło około 500 śpiewaków zaolziańskich. Chóry zaprezentowały się w ponad 30 pieśniach. Po prezentacji odbyła się wspólna zabawa w serdecznej i przyjacielskiej atmosferze. Imprezę prowadził dr Józef Wierzoń.

CZERWIEC 1993

„TROJOK ŚLĄSKI” – 8 zaolziańskich chórów : „Lutnia” z Lutyni Dolnej, „Hejnał – Echo” i „Kalina” z Karwiny, „Lira” z Darkowa, „Harfa” i „CHNP” z Cz. Cieszyna, „Gorol” z Jabłonkowa i „Hasło” ze Skrzeczonia uczestniczyło 6.6. w Katowicach w Świątku Pieśni Chóralnej. Organizatorem był Górnośląski Oddział Polskiego Związku Chórów i Orkiestr przy współpracy ZSM PZKO, oraz Unii Chórów Czeskich. W imprezie wzięło udział 80 chórów.

Po koncercie inauguracyjnym i mszy św. w Katedrze, chóry koncertowały w kościołach i na estradach.

KONCERTY WYCHOWAWCZE „RYTMIKI”- zespołu dziecięcego ZG PZKO, odbyły się 8 i 14 maja w Domach Kultury w Karwinie i Trzyńcu dla dzieci miejscowych polskich szkół.

OBRADY ZARZĄDU GŁÓWNEGO - 15.6. zebranie ZG było wyjazdowe- odbyło się w Orłowej – Porębie, w świetlicy MK PZKO. Tematem obrad było zapoznanie się z problematyką działalności obwodu orłowskiego, który tworzy 7 Kół : Orłowa – Miasto, Orłowa – Lutynia, Poręba, Łazy, Rychwałd, Dąbrowa i Pietwałd. Na zebraniu obecni byli również prezesi Kół. Coraz bardziej dokuczają Kółom warunki lokalowe, głównie wysokie koszty utrzymania świetlic. W trzech MK działają zespoły artystyczne : orłowski chór męski „Hasło”, w Orłowej – Lutyni chór mieszany „Zaolzie” i zespół taneczny, w Rychwałdzie zespół wokalny „Rychwałdzianki”. W pięciu Kołach są aktywne Kluby Kobiet. Najważniejszy problem – starzejąca się baza członkowska.

Na zebraniu omawiano formy współpracy PZKO ze Stow. „Wspólnota Polska”, po przedstawieniu wyników obrad delegacji ZG w Warszawie i Toruniu.

Powołano Radę Redakcyjną Zwrotu i ustalono jej kompetencje a także kompetencje redaktora naczelnego. Przewodniczącym Rady został dr St. Zahradnik.

WYDAWNICTWO – pracę zbiorową pod redakcją Jana Rusnoka p.t. „Okupacja hitlerowska na Śląsku Cieszyńskim”, wydała w czerwcu Sekcja Historii Regionu przy ZG PZKO.

KONKURS na stanowisko dyrektora Biura ZG został ogłoszony w Głosie Ludu w czerwcu, począwszy 19.6., z terminem zgłoszeń do 30.6..

KONWENT PREZESÓW – obradował 22.6. w Klubie PZKO w Cz. Cieszynie z udziałem 120 przedstawicieli 65 spośród 93 Kół PZKO, oraz władz Związku. W programie zebrania znalazła się ocena niedawnego Zjazdu PZKO, omówiono programy działania Rad : Kultury, Oświaty i Nauki, d.s. Młodzieży i Sportu, oraz Ekonomiczno – Organizacyjnej. Został zatwierdzony Regulamin Wewnętrzny Związku. Prezesi Miejskowych Kół wysłuchali sprawozdania z pobytu delegacji ZG w Warszawie i Toruniu. Zgodnie z uchwałą VXII Zjazdu, Komisja Rewizyjna przedstawiła sprawozdanie dotyczące majątku PZKO, w tym nieruchomości i majątku ruchomego Biura ZG, Piasta i Kół PZKO. Uczestnicy spotkania dyskutowali o przyjmowaniu nowych członków do PZKO. Skrytykowano fakt, że nie we wszystkich Kołach w miejscowościach, gdzie są polskie pełnoklasowe podstawówki zadbano o kontakt z absolwentami.

Omawiano też problemy gospodarcze nurtujące większość Kół.

20 – LECIE DOMU PZKO w Skrzeczoniu i 20 – lecie współpracy z Tow. Miłośników Grodkowa świętowało 26.6. Miejskowe Koło PZKO razem z przedstawicielami zaprzyjaźnionego Grodkowa. W programie festynu wystąpili: gawędziarz Tadeusz Filipczyk, zespoły Koła: chór „Hasło” i kapela, harcerze z Lutyni Dolnej, oraz dzieci z bogumińskiej PSP. Uczestnicy festynu mogli także obejrzeć piękną wystawę robót ręcznych pań z Klubu Kobiet.

LIPIEC 1993

WAKACYJNE KURSY I SEMINARIA – tegoroczne wakacje obfitowały w różnego rodzaju kursy, seminaria, spotkania folklorystyczne, oraz inne imprezy organizowane w Polsce, opłacane przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” i Ministerstwo Kultury RP, w których uczestniczyły PZKO – wskie zespoły i osoby wydelegowane z niektórych Miejskowych Kół.

W seminarium dyrygenckim w Międzyzdrojach udział wzięły 2 osoby, w studium dyrygenckim w Koszalinie 5 osób, w obozie muzycznym dla dzieci w Toruniu 10 dzieci z Zaolzia. W Spotkaniu Polonijnych Zespołów Śpiewaczych – Warsztatach Artystycznych

Koszalin '93, uczestniczył chór mieszany „Przełęcz” z MK PZKO z Mostów k. Jabłonkowa. W III Polonijnych Warsztatach Artystycznych w Bydgoszczy wziął udział dziecięcy zespół folklorystyczny „Łączka” z Bystrzycy. Pobyty w Polsce trwały 10 – 18 dni.

KURS ETNOGRAFICZNY - „ZAOLZIE” – zorganizowany dla działaczy polonijnych całego świata przez Stow. „Wspólnota Polska” a w dniach 8 – 19 lipca przez ZG PZKO u nas, na Zaolziu, zgromadził 24 Polonusów z 9 krajów : Argentyny, Brazylii, Francji, Rosji, Ukrainy, Litwy, USA , Estonii i Białorusi na zajęciach teoretycznych i praktycznych z zakresu kultury ludowej Śląska Cieszyńskiego. Kursanci zamieszkali w hotelu Steel w Trzyńcu, by stąd wyruszać na penetrację Zaolzia. Odwiedzili Milików, Nawsie, Bukowiec, Błędowice, Ostrawę, Gnojnik, Cz.Cieszyn, Guty. Wysłuchali wielu interesujących prelekcji o regionie, spotykali się z działaczami Miejscowych Kół, z twórcami ludowymi, poetami, zespołami. Władysław Młynek, Jan Szymik, Antoni Szpyrc, Józef Wierzgoń, Janina Marcinkowa, Alojzy Kopoczek byli wykładowcami. Nasí rodacy z dalekiego świata byli bardzo zadowoleni z gościnności PZKO – wskiej, dobrej organizacji Kursu i jego wysokiego poziomu dydaktycznego.

OBRADY ZG PZKO - dnia 13.7.93. – miały w programie m.in. : Działalność Sekcji Kultury Teatralnej i Żywego Słowa – w tym temacie informowali: Ewa Jobbazy, instruktorka Sekcji z ramienia Biura ZG, oraz inż. Fr. Humel, kierownik TL „Bajka” ZG PZKO i przewodniczący Sekcji. Dalszym tematem była działalność Zrzeszenia Śpiewaczo – Muzycznego, o czym referował dr Józef Wierzgoń, oraz przewodniczący ZŚM inż. Alojzy Kaleta. Dyskutujący w obu tematach próbowali znaleźć rozwiązanie trudnej sytuacji, która sprowadza się do tego, że dla TL „Bajka” brakuje funduszy a śpiewactwo powoli zanika z braku młodych śpiewaków. Oprócz omówienia aktualnego stanu działalności obu pionów i przebiegu dyskusji na ten temat, była przedstawiona koncepcja na przyszłość.

Dalszym tematem obrad było Gorolski Święto 1993 – przygotowanie po linii ZG PZKO. Jego program przedstawił Wł. Młynek. Omówiono przedstawiony przez prezesa ZG spis zaproszonych oficjalnych gości GŚ z Polski i RC, oraz relację kosztów organizacyjnych, które poniosą Komitet Organizacyjny MK PZKO w Jabłonkowie i Biuro ZG PZKO.

Zarząd Główny przeprowadził także ocenę obrad Konwentu Prezesów.

Uchwała nr.5/93 z obrad ZG dnia 13.7.93 – m.in.:

2/5 – ZG mianuje do funkcji przewodniczącego Rady Redakcyjnej Zwrotu dr Stanisława Zahradnika.

3/5 – ZG przyjmuje do wiadomości informacje z delegacji członków ZG na imprezach ogólnozwiązkowych i na imprezach w Polsce.

6/5 – ZG zwraca się z apelem do MK, aby informowały ZG o potrzebie pomocy dla zespołów,

8/5 – Biuro ZG ogłosi konkurs literacki w trzech pionach : sztuka całowieczorowa, jednoaktówka i skecz,- termin do końca sierpnia b.r.

13/5 – ZG PZKO akceptuje zaproszone delegacje na Gorolski Święto. Członkowie ZG wymienieni w osobnym spisie zobowiązują się do opieki nad gośćmi GŚ.

15/5 – ZG poleca Prezydium, żeby wszczęło przygotowania do utworzenia Związku Polaków w Republice Czeskiej.

KONKURS – 20 lipca obradowała Komisja Konkursowa ZG PZKO, która miała wyłonić nowego dyrektora Biura ZG PZKO. Z powodu uczestnictwa w konkursie zaledwie dwu kandydatów, zdecydowano ogłosić nowy konkurs, który będzie zamknięty 20 sierpnia.

IX ŚWIATOWY FESTIWAL Polonijnych Zespołów Folklorystycznych miał miejsce w dniach 24.7. – 1.8. w Rzeszowie. Wzięły w nim udział 4 PZKO – wskie zespoły: „Olza”, „Górnik”, „Błędowice” i „Lysznica” razem ze swymi kapelami.

Zespoły nasze uczestniczyły również w artystycznych warsztatach przedfestiwalowych. W czasie trwania Festiwalu, nasze zespoły występowały na wielu estradach z innymi zespołami polonijnymi a także koncertowały samodzielnie w okolicznych miejscowościach, zyskując wielki aplauz u publiczności. W późnych godzinach wieczornych i nocnych odbywały się spontaniczne spotkania polonijnych zespołów z różnych kontynentów. Szczególnie wielkim powodzeniem cieszyły się występy naszych zespołów na koncercie galowym w dniu zakończenia Festiwalu.

Na zaproszenie organizatorów – rzeszowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, od 27.7. do 1.8. wzięli udział w Festiwalu jako goście, prezes ZG PZKO J.Czap i wiceprezes Wł.Młynek. W czasie pobytu uczestniczyli oprócz koncertów, w spotkaniach z organizatorami, władzami miasta Rzeszowa, władzami „Wspólnoty”, z prezesem prof. A.Stelmachowskim na czele, przedstawicielami Ministerstwa Kultury RP, oraz przedstawicielami organizacji polonijnych. Były przeprowadzone rozmowy dotyczące kontaktów Zaolzia, w szczególności PZKO, z Macierzą.

POLONIJNE LATO – Kolonie letnie dla młodzieży zaolziańskich szkół podstawowych, jak co roku, organizowało i koordynowało Biuro ZG, zapewniając opiekunów i załatwiając wszelkie formalności dotyczące ubezpieczenia, transportu itp. Naborem dzieci zajmowały się poszczególne szkoły. Na zaproszenie polskich instytucji, trzy tygodnie wakacji w Kraju, spędziło 260 dzieci. Pośrednikiem z instytucjami w Polsce był Konsulat Generalny RP w Ostrawie. Fundatorami i organizatorami na miejscu były : Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” w Warszawie, oraz jego oddziały w Katowicach, Opolu i Toruniu, Ministerstwo Edukacji Narodowej i ośrodki akademickie.

Biuro ZG PZKO organizowało podczas wakacji również na naszym terenie pobyty grup z Polski : w lipcu – kurs dla studentów Katedry Etnografii Uniwersytetu Wrocławskiego, zgrupowanie Zespołu Ludowego AWF Warszawa, wycieczki dla uczestników kolonii biura turystycznego „Torsped”. Miejscowe Koło PZKO Milików – Centrum zorganizowało w swoim Domu PZKO dwutygodniowy pobyt dla 45 – osobowego Harcerskiego Zespołu Artystycznego „Legenda” z Opola.

W ośrodku PZKO w Koszarzyskach w dniach 19 – 24. 7. odbył się Internatowy Kurs Reżysera i Aktora z udziałem 9 osób z trzech amatorskich zespołów teatralnych. Poświęcony był teatrowi klasycznemu.

SIERPIEŃ 1993

DZIEŃ ZAOLZIA – 4.8., był inauguracją XXX Tygodnia Kultury Beskidzkiej w Wiśle. Z tej okazji odbyła się sesja popularno – naukowa w Muzeum wiślańskim, z wykładami D. Kadłubca, J. Szymika, A. Szpyrcy, wystawa twórcy ludowego Antoniego Szpyrcy z Jabłonkowa, spotkanie z poetkami ludowymi Anielą Kupcową i Agnieszką Piegzową. W tym dniu na estradach w Wiśle, a w następnych dniach w innych miejscowościach Podbeskidzia, występowały PZKO – wskie zespoły : „Olza”, „Bładowice”, zespół dziecięcy „Skotniczka” z Orłowej . W XXX TKB występował już tradycyjnie jabłonkowski „Gorol”. W inauguracji uczestniczyła również delegacja ZG PZKO.

PUCHAR LATA '93 – zorganizowała Sekcja Sportu i Turystyki ZG PZKO dnia 7 sierpnia na Borku w Trzyńcu, w minipłce nożnej. Udział wzięło 6 drużyn MK PZKO: Trzyniec VI, Karwina Raj, Łomna Dolna, Leszna Dolna, SMP Oldrzychowice, Gródek. Współorganizatorem było MK PZKO w Lesznej Dolnej. Puchar Lata '93 zdobyła drużyna MK PZKO Trzyniec VI.

OBRADY ZG PZKO – odbyły się 10. 8. z programem m.in. : Gorolski Święto – stan przygotowań, finansowe zamknięcie półrocza, Miesiąc Oświaty, Książki i Prasy – projekt.

Prezes Czap i wiceprezes Młynek złożyli sprawozdanie z pobytu na Festiwalu w Rzeszowie, przeprowadzili ocenę występów i prezentowania się naszych zespołów – bardzo pozytywną. Omówiono udział gości Gorolskiego Święta – było zaproszonych 93 osoby z Polski i 44 z Rep.Czeskiej, oraz delegacja Domoviny – Serbołużyczan z Niemiec.

Kierowniczka Wydziału Ekonomiczno – Gospodarczego, p. A. Szarowska poinformowała o sytuacji finansowej Biura, o dotacji państwowej w pierwszym półroczu i o przekazaniu z kasy ZG kwoty 70 tys. Kł organizatorom Gorolskiego Święta. Oznajmiła, że sytuacja finansowa Biura pogarsza się. W pierwszym półroczu :

Otrzymana dotacja na działalność kulturalną	1 338 600
na Zwrot	600 000

Dochody własne razem	1 162 935
----------------------	-----------

Dochody razem	3 101 535
---------------	-----------

Wydatki razem	3 157 471
---------------	-----------

z tego na Zwrot	519 73
-----------------	--------

UCHWAŁY nr. 6/93 z 10. 8. – m.in. :5/6 – ZG postanowił zwołać zebranie wyjazdowe ZG do Gnojnika, w tym celu polecił Biuru zawiadomić o tym prezesów Miejscowych Kół obwodu gnojnickiego i przygotować materiały pod obrady.

7/6 – prezes został zobowiązany do zorganizowania spotkania z kierownictwami zespołów, które reprezentowały nasz Związek w Rzeszowie i Koszalinie.

10/6 – prezes i dyrektor Biura ZG zostali zobowiązani do interwencji w Ministerstwie Kultury w sprawie przekazania dotacji dla PZKO na 3 kwartał.

Przedstawienie projektu MOKiP zostało przesunięte do następnego zebrania.

13/6 – ZG zaakceptował wniosek Regulaminu Wewnętrznego Rady Redakcyjnej Zwrotu.

15/6 – ZG przyznał odznaczenia dla : ZpiT „Wisła”, Komitetowi Organizacyjnemu TKB i mgr Karolowi Nogowczykowi, burmistrzowi Wisły – wszystkim – Zasłużony dla Związku II stopnia-srebro, oraz dla Stefana Pojdy, organizatora TKB – Zasłużony dla Związku I stopnia – złoto

Członkowie ZG zobowiązali się do czynnego uczestnictwa w GŚ – opiekowania się z ramienia .organizatorów oficjalnymi gośćmi.

GOROLSKI ŚWIĘTO – w Jabłonkowie, odbyło się w dniach 14 i 15 sierpnia.

Koncertowały zespoły : „Modrzewiaczy” z Opola, „Domovina”- Serbołużyczanie z Budziszyna, z Niemiec, „Ostrawica” z Frydku-Mistku, „Wisła “ z Wisły, „Wianeczek “z Ukrainy, oraz „Zespół Celtycki” z Bretanii, z Francji. Niedzielny program rozpoczęły połączone chóry : „Gorol”, „Melodia” i „Przełęcz”, oraz szkolny zespół „Nowina” z Jabłonkowa. Z naszych zespołów tanecznych wystąpiły: „Górole” z Mostów k.Jabłonkowa i „Skotniczka”z Orłowej-Lutyni. W wieczornym prgramie dla młodych grała orkiestra „Frak” z Karwiny. W Domu Działkowca była prezentowana wystawa twórców ludowych pod kierownictwem Antoniego Szpyrca. Imprezą towarzyszącą także GŚ była piątkowa „Kawiarenka pod Pegazem”, goszcząca tym razem wydawców z Polski i kilku redaktorów. Celem ich wizyty było sprawdzenie możliwości wejścia polskiej książki na nasz rynek.

W sobotę, 14. 8., przebiegła VII już edycja Biegu o Gliniany Dzbanek, która zgromadziła na starcie 79 zawodniczek i zawodników. W sobotnim, wieczornym programie młodzieżowym uczestniczyło około 8 tys. fanów młodzieżowej muzyki.

Gościem honorowym GŚ był prezes Stow. „Wspólnota Polska”w Warszawie, prof. Andrzej Stelmachowski. W ramach GŚ kierownictwo ZG przeprowadziło rozmowy dotyczące wzajemnej współpracy, z przedstawicielami oddziałów Stow. „Wspólnota Polska” z Katowic, Torunia i

Bielska-Białej, oraz zaprzyjaźnionymi Towarzystwami: OTKO z Opoła, TMZT z Tarnowskich Gór, TTK z Torunia.

Jak co roku, swojski folklor prezentowały w korowodzie pięknie ustrojone wozy alegoryczne, wystawione przez okoliczne Miejscowe Koła PZKO. Jura spod Gronia – Władysław Niedoba, nie jechał tym razem na Siwku, ale kroczył pieszo na czele barwnego korowodu. Głównym organizatorem Gorolskiego Świąta jest zawsze Miejscowe Koło PZKO w Jabłonkowie przy współpracy z okolicznymi Kołami. Biuro ZG PZKO jest współorganizatorem, częściowo finansując występujące zespoły.

PREZYDIUM ZG – obradowało 22.8. – Tematem była dotychczas nie rozwiązana sprawa prowadzenia Spółki z o. o. „Piaś Comp.”. Za ustępującego dyrektora inż. Stanisława Waclawika został na podstawie wniosku Rady Nadzorczej zaakceptowany inż. Edwin Macura. W związku z tym, pilnym jest, mianowanie nowego dyrektora Biura ZG PZKO. Następnie - sprawa dotacji z budżetu państwa – za III kwartał się opóźnia, co powoduje zagrożenie działalności kulturalno-oświatowej, wydawania Zwrotu i działalności TL Bajka w nowym roku szkolnym. Polecono Radzie Ekonomiczno-Organizacyjnej opracować taki program finansowy, by zapewnić działalność Związku w IV kwartale tego roku i w I kwartale roku przyszłego

NA MIĘDZYNARODOWE SPOTKANIE dziecięcych i młodzieżowych zespołów folklorystycznych „Krakowiak ‘93”, wyjechał do Krakowa w dniach 21-28. 8., ZpiT „Górnik” z Karwiny, który jest zespołem reprezentacyjnym ZG PZKO.

KONKURS ROZSTRZYGNIĘTY – 26. 8. Komisja Konkursowa ZG, po uprzednim przesłuchaniu 3 kandydatów: dr Stanisława Kondziołkę, mgr Helenę Legowicz i dr Bohdana Suchankę, zawnioskowała do zatwierdzenia Zarządowi Głównemu na stanowisko dyrektora Biura ZG – dr Bohdana Suchankę z Hawierzowa.

26. DOŻYNKI ŚLĄSKIE W GUTACH odbyły się 29 sierpnia i pomimo niesprzyjającej pogody udały się. Grała kapela „Májovák” z Karwiny, występowali „Górole” z Mostów k. J. przedstawiając dożynkowe obrzędy śląskie, gościnnie wystąpiły 2 zespoły dziecięce z Jastrzębia – Zdroju. Obfity domowy bufet i napoje, oraz serdeczność gospodarzy wraz z pięknymi występami zespołów, wprawiły uczestników dożynek w dobry nastrój, pomimo deszczowej pogody. Organizatorem dożynek było Miejscowe Koło PZKO z niestrudzonym Pawłem Ruckim na czele.

AMBASADOR RP w Pradze Jacek Baluch, spotkał się 30. 8. W Cz. Cieszynie z przedstawicielami ZG PZKO i Rady Polaków. Tematem spotkania była sytuacja społeczeństwa polskiego i jego organizacji w warunkach nowopowstałej Republiki Czeskiej.

WRZESIEŃ 1993

DELEGACJA ZG – (Jerzy Czap, Halina Gawlas), na zaproszenie Towarzystwa Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, uczestniczyła w imprezie regionalnej p.n. „Piknik pod Ciuchcią” na terenie Kopalni Zabytkowej w Tarnowskich Górach w dniach 4.–6. 9. Obecne były również delegacje „Domoviny” i Toruńskiego Towarzystwa Kulturalnego z Torunia. Na wspólnym posiedzeniu deklarowano kontynuowanie dotychczasowej bliskiej współpracy.

24. DOŻYNKI W BŁĘDOWICACH – urządziło 5. 9. w swoim ogrodzie przy Domu PZKO Miejscowe Koło. Program z dawnym obrzędem dożynkowym zaprezentował ZpiT „Olza” ZG PZKO. Wręczając „gazdom”, Henryce i Józefowi wieniec dożynkowy życzył, „...”, by dobrze

plonowało, po sto korców z snopa dało”. Program niedzielnego popołudnia urozmaiciły zespoły „Olza” i „Kapela Górnosuska” a także zespoły szkoły błędowickiej: wokalny i „Rytmika”.

WYJAZDOWE ZEBRANIE ZG w Gnojniku – dnia 7. 9. Było okazją do spotkania się z prezesami tego obwodu. Prezesi informowali o działalności i problemach w swoich Kołach. Wdyskusji omawiano możliwości ustabilizowania sytuacji w Kołach, usprawnienia działalności organizacyjnej i ekonomicznej, wspieranie pracy klubowej młodzieży a w związku z tym, możliwości pomocy ze strony Biura ZG.

Na tym zebraniu Zarząd Główny zaakceptował wniosek Komisji Konkursowej o powołaniu PaDr Bohdana Suchanka na stanowisko dyrektora Biura ZG PZKO.

ZESPOŁY PZKO W POLSCE – 11. 9., na uroczystościach dożynkowych występowały reprezentacyjne zespoły ZG: „Olza” w chorzowskim Skansenie, natomiast „Górnik” w Gogolinie.

BABSKI FESTYN W BYSTRZYCY – 11. 9. W tym roku Sekcja Zespołów Kobiet ZG PZKO obchodzi 25 –lecie swojej działalności. Z tej okazji, kierownictwo Sekcji na czele z przewodniczącą p. Henryką Żabińską, postanowiło zapoczątkować tradycję spotkań letnio – jesiennych w różnych miejscowościach Zaolzia. Celem jest bliższe wzajemne poznanie się, i poznanie lokalnej problematyki. W Bystrzycy, Klub Kobiet Miejscowego Koła zaprezentował wystawę robótek, wystawę obrazów pań : Zofii Wanok, Anny Raszyk i Barbary Orszulik. Wystąpiły zespoły „Łączka”, „Przełęczanki” i „Lysznica”, zagrała kapela „Kamraci” z Błędowic. Poza tym wspaniały bufet zadowolił napewno wszystkich uczestników, których z całego regionu zebrało się sporo.

ZG OBRADOWAŁ PONOWNIE 14. 9. Omawiano m.in. : projekt budżetu na r. 1994, działalność Sekcji Folklorystycznej i Sekcji Historii Regionu, projekt MOKiP, materiały przygotowawcze na zebrania sprawozdawcze. Dodatkowo podjęto uchwały z zebrania wyjazdowego w Gnojniku dotyczące tam omawianych spraw, z powodu niewystarczającej obecności członków ZG.

Projekt budżetu 1994 zakłada wydatki na działalność kulturalną, naukową, oświatową i ekonomiczną ogólnie 5 393 650 Kč. Dochodów własnych jesteśmy zdolni wypracować 1 167 170 Kč. Potrzeba dofinansowania jest 4 226 480 . Aby otrzymać dotację z budżetu państwa, należy wypracować własny dochód w wysokości 30% planowanych wydatków, tj. w naszym wypadku 1 618 100 Kč.

Planowane wydatki na Zwrot 1 455 000, dochód z rozprawienia 200 000.

Mówiąc o działalności SF, drJ. Wierzoń stwierdził, że na mniejszą aktywność członków Sekcji wpływa ich podeszły wiek, G.Krzyżanek podkreśliła, że zaplanowane przez Sekcję imprezy realizują zazwyczaj sami pracownicy Biura, członkowie mało się włączają. Dr Stanisław Zahradnik na odwrót ocenił duże zaangażowanie członków Sekcji Historii Regionu. Niestety i tutaj brakuje młodych. Proponuje się o zaapelowanie do nauczycieli o włączenie się w działalność obu Sekcji.

Uchwała nr. 8 /93 z dnia 14. 9. : 4/8 ZG zobowiązało przewodniczących Rad do omówienia problematyki Kół obwodu gnojnickiego w Radach do końca października b.r. oraz ustalenie konkretnej pomocy ZG i Biura w realizacji proponowanych zamierzeń.

7/8 polecono Radzie Nadzorczej, w związku ze zmianą dyrektora Spółki, żeby przedstawiła Zarządowi Głównemu sprawy legislacyjne związane z działalnością „Piast – Comp.”, w terminie do 5. 10. b.r.

8.– 9/93 ZG zaakceptował projekt budżetu na r.1994, oraz polecił dyrektorowi Biura kontynuować starania w celu pozyskania planowanej dotacji i własnych środków poza dotacją.

14/8 Biuro ZG zostało zobowiązane do zaznajomienia wszystkich sekcji działających na polu kultury, oświaty i nauki z ogólnymi zasadami działalności na okres pozjazdowy.

17 – 18/8 został przyjęty Plan Organizacyjny zebrań sprawozdawczych z poleceniem przesłania do zarządów MK, oraz Plan Organizacyjny Miesiąca Oświaty, Książki i Prasy z zobowiązaniem Biura ZG do aktywnego włączenia się w realizację zaplanowanych imprez. Należy opracować również artykuł do Głosu Ludu.

20/8 Na podstawie § 126 Kodeksu Handlowego, w oparciu o ustalenia części 7 punktu III Umowy o założeniu spółki z o. o., „Piast – Comp.”, Zarząd Główny jako udziałowiec, mianował z dniem 1.10.1993 swoim przedstawicielem w Walnej Gromadzie inż. Piotra Sztulę Dotychczasowego przedstawiciela ZG, inż. Edwina Macurę, odwołał z tej funkcji. Omówienie działalności Sekcji Literacko – Artystycznej przesunięto na listopadowe zebranie ZG.

WYDAWNICTWO - „Czarno – Białe Zaolzie”, książka exlibrisów Zbigniewa Kubeczki prezentująca znaki książkowe dla znanych zaolziańskich, i nie tylko, osobistości, towarzyszyła 17.9. wernisażowi wystawy exlibrisów w Bibliotece Regionalnej w Karwinie-Fryszacie.

SEKCJA SPORTU I TURYSTYKI ZG zorganizowała 18. 9. Mistrzostwa PZKO w tenisie ziemnym i w lekkoatletycznym pięcioboju dla weteranów. Słaby udział – tylko 6 uczestników w tenisie. 25. 9. w otwartych mistrzostwach w piłce nożnej walczyły tylko 2 drużyny : MK PZKO Piosek wygrał z MK PZKO Łomna Górna 2 : 1 i zdobył puchar ufundowany przez Polski Komitet Olimpijski w Warszawie.

KONWENT PREZESÓW - 21. 9. obradował w Klubie PZKO na Bożka. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele 60 MK. W programie: sprawozdania z działalności ZG i Biura w okresie od ostatniego Konwentu (prezes i dyrektor Biura), projekt budżetu PZKO na r. 1994, Miesiąc Oświaty, Książki i Prasy, zebrania sprawozdawcze. Przedstawiono nowego dyrektora Biura ZG. Prezesi otrzymali Informator na temat zebrań sprawozdawczych, oraz imprez przygotowywanych przez Sekcje ZG i Biuro. Konwent Prezesów zaakceptował opracowany projekt MOKiP, oraz projekt organizacyjnego zabezpieczenia zebrań sprawozdawczych. W części dyskusyjnej rozmawiano o zasadach działalności gospodarczej Miejscowych Kół, ale głównym tematem były problemy polskiego szkolnictwa narodowościowego. Chodzi głównie o finansowanie, o korzystanie z dodatkowych środków, które Urzędy Szkolne otrzymują na szkolnictwo narodowościowe. W tej sprawie Konwent zobowiązał Biuro ZG do pisemnego opracowania tematu i rozesłania do Kół. Dotyczy to kwestii legislacyjnych i pokrywania kosztów szkolnictwa, co by pomogło w argumentacji w urzędach gminnych i urzędach szkolnych w obu powiatach.

SEMINARIUM SHR – Dnia 25. 9. Sekcja Historii ZG zorganizowała seminarium n.t., „Życie wyznaniowe na Zaolziu”, w Klubie PZKO na Bożka. Myślą przewodnią sesji było przedstawienie doniosłej roli wychwawczej Kościoła w dziejach Śląska i jego istotnego wpływu na przebieg procesów społeczno – narodowych od drugiej połowy XIX wieku do lat międzywojennych w Cieszyńskim. Były wspomnienia o prześladowaniu księży w totalitarnych systemach politycznych w XX wieku, ograniczaniu życia religijnego i podporządkowaniu duchowieństwa kontroli państwowej po r. 1948, konfiskacji mienia kościelnego. Referaty wygłosili : dr Stanisław Zahradnik, ks. prałat Klisz usprawiedliwił się – jego referat odczytał prezes Otokar Matuszek, ks. dr Henryk Czembor, ks. Jerzy Wałach, oraz Jan Kaleta. Zaproszony ks. W. Marciniak nie przybył z powodu choroby. Była również prezentowana okolicznościowa wystawka dokumentów i fotografii. Po seminarium ukazał się w GL artykuł M. Grzegorz, relacjonujący przebieg i tematykę przedstawioną i dyskutowaną na sesji, z jednoczesnym krytycznym odniesieniem się do wypowiedzi S. Zahradnika i prezesa SHR Otokara Matuszka, zarzucając im „apologizację (usprawiedliwianie) czynów bez względu na skutki”, przypisując to działanie ogólnie jako regułę

działalności PZKO, oraz poddając w wątpliwość, czy w mającym ukazać się zbiorze materiałów z sesji znajdzie się drażliwy temat ateizacji, dotyczący nie wymienionego z nazwiska działacza ZG PZKO. Na artykuł zareagowała SHR, list jednak nie został wydrukowany w GL.

PAŹDZIERNIK 1993

„KOPACZÓWKA” w Miejscowym Kole PZKO Karwina Raj dnia 2. 10., zorganizowana przy współpracy z Sekcją Historii Regionu ZG, ma szansę stać się obwodową imprezą tradycyjną. Świadczy o tym zainteresowanie, jakim się cieszyła, prezentowany program i zapal organizatorów. W programie były pieśni, gawędy, wiersze i muzyka ludowa. Wystąpili gawędziarze T. Filipczyk, J. Chmiel, kapela „Lyszniczy”, dziewczęta z karwińskiej filii gimnazjum z pol. jęz. nauczania.

Gościem imprezy był również konsul generalny RP w Ostrawie, Jerzy Kronhold.

WYSTAWA „POLACY NA ZAOLZIU” – została otwarta 2. 10. w Muzeum Śląskim w Katowicach staraniem pracowników Muzeum i Górnośląskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Była kolejną ekspozycją po Warszawie i Toruniu. Czynna była do połowy listopada b.r. Po wernisażu odbyła się zaimprovizowana sesja, na której wystąpił dr St. Zahradnik, zaznajamiając licznie zebranych z historią i osiągnięciami Zaolzia.

XVII. „MEMORIAŁ WANDY DELONG”- Mistrzostwa PZKO w biegu przełajowym odbyły się 3. 10. w Mistrzowicach na „Cieniałówce”. Organizatorami była Sekcja Sportu i Turystyki ZG, oraz Miejskowe Koło PZKO. Zgromadziło się 51 uczestników. Na starcie (panie 1,5 km, mężczyźni 3 km), stanęło 37 zawodniczek i zawodników. W kategorii zespołowej zwyciężyło Polskie Gimnazjum z Cz. Cieszyna przed Łomną Dolną.

OBRADY ZG PZKO – dnia 5. 10. z następującym programem: ocena ostatniego Konwentu Prezesów, w której prezes ZG odniósł się krytycznie do 33% absencji prezesów, lub przedstawicieli MK w sytuacji, która jest dla Związku trudna.

Pracownicy Wydziału Kultury i Nauki zdali sprawozdania o przebiegu akcji letnich, które organizowało Biuro ZG dla dzieci, młodzieży i naszych zespołów w Polsce, oraz dla zespołów obcych u nas. W sumie wzięło w tym udział kilkaset osób. Rozpatrywano problemy finansowe z tym związane, ale także nie wykorzystane możliwości – na prz. połowa miejsc dla młodzieży szkół średnich została wolna.

W dalszej kolejności omawiano działalność Sekcji d/s Współpracy z Szkołami i Organizacjami Młodzieżowymi, następnie Sekcji Młodzieży Akademickiej „Jedność” i Sekcji d/s Sportu i Turystyki. Podjęto w tych kwestiach uchwały: 5/9 ZG zaproponował do Sekcji Współpracy ze Szkołami inż. E. Macurę, J. Brannego i Barbarę Wałach.

6/9 Sprawozdania z działalności SA „J” i Sportowej zostały przyjęte przez gremium ZG z poleceniem realizacji wniosków wypływających z dyskusji. Prezes ZG został zobowiązany do kontynuowania spotkań z gremiami nauczycielskimi szkół, w celu aktywizacji nauczycieli w działalności PZKO i pomocy w pozyskiwaniu uczniów

7/9 Prezes i dyrektor Biura ZG zostali zobowiązani do kontaktowania się z członkami ZG w okresie między zebraniem, w celu ustalenia delegatów na zgłaszane w tym czasie Walne Zebrania Miejscowych Kół.

W dyskusji ogólnej zapoznano się z treścią listu Sekcji Historii Regionu, jako odpowiedzi na artykuł Marii Grzegorz z dnia 28 września i polecono wysłać go do wydawcy Głosu Ludu i do redakcji.

SPOTKANIA POLONIJNE – w dniach 6 – 10. 10. Gościli w Toruniu i niektórych okolicznych miejscowościach, prezesi Miejscowych Kół PZKO. Fundatorem wyjazdu było Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” a organizatorem jej Oddział w Toruniu oraz Toruńskie Towarzystwo Kulturalne. Prezesom towarzyszyli prezes ZG Jerzy Czap, wiceprezes Władysław Młynek i członek ZG Józef Wierzoń. Odbyły się spotkania z organizatorami, władzami miasta, kierownictwami instytucji kulturalnych a w głównej mierze zwiedzanie i zaznajomienie się z historią tej ziemi, tak ważnej w dziejach Polski. W drodze powrotnej zwiedzono Ciechocinek.

PLENER TWÓRCÓW LUDOWYCH – odbył się w dniach 8 – 10.10. w Domu PZKO w Milikowie – Centrum, w którym wzięło udział 7 malarzy i rzeźbiarzy działających w Klubie Twórców Ludowych przy Sekcji Folklorystycznej ZG. Twórcze spotkanie zaowocowało płaskorzeźbami, laskami ozdobnymi, obrazem olejnym, obrazkiem na szkle malowanym i nawet reportażem filmowym, zrobionym kamerą video. Poza tym były twórcze dyskusje, przekazywanie doświadczeń.

DELEGACJA „WSPÓLNOTY”- przebywała w dniach 12.– 14.10. na Zaolziu w celu zapoznania się z aktualną sytuacją. Elżbieta Strózczyk – skarbnik, Alicja Walczyk – wicedyrektor i Jadwiga Lenard – pracownik do spraw zaolziańskich, spotkały się m.in. z przedstawicielami ZG PZKO, z kierownictwem Spółki z o.o. „Piast – Comp.”, budowniczymi Domu Polskiego w Cierlicku, zespołem TL „Bajka”, redakcją Zwrotu. Panie interesowały się zasadami użytkowania i sytuacją finansową hotelu Piast, stanem robót i zabezpieczeniem finansowym w Domu Polskim w Cierlicku – Kościelcu. Redakcja Zwrotu otrzymała telefaks.

DZIEŃ FOLKLORU – zorganizowały dnia 16.10 Sekcja Ruchu Tanecznego i Sekcja Folklorystyczna ZG PZKO. Impreza miała dwie części: w godzinach dopołudniowych, w mosteckim (czeskokocieszyńskim), Domu PZKO, odbyła się sesja naukowa na temat języka ojczystego i gwary. Seminarium zagałę i prowadził długoletni przewodniczący Sekcji Folklorystycznej ZG, doc. dr Daniel Kadłubiec. Następnie prelekcje wygłaszali wybitni znawcy tematu, wykładowcy uniwersyteccy : prof. dr hab. Iwona Nowakowska – Kempna z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, prof. dr hab. Jan Miodek z Wrocławia, dr Irena Bogocz z Uniwersytetu Ostrawskiego, prof. dr hab. Robert Mrózek z Filii UŚ w Cieszynie.

W dyskusji wystąpili ponadto : Władysław Milerski, dr Janina Raclawska i mgr Halina Klimsza, obie z Uniwersytetu Ostrawskiego, oraz Jan Krop z Wisły.

Poezja ludowa, muzyka, śpiew i taniec zabrzmiały i były prezentowane wieczorem ze sceny wypełnionej po brzegi Teatru w Czeskim Cieszynie na Koncercie Folklorystycznym.

W pięknym programie artystycznym wysokiej klasy wystąpili : „Olza”, „Górnik”, „Lysznic”, „Suszanie”, „Górole”, dziecięce : „Skotniczka”, „Łączka” i „Nowina”, oraz kapela „Kamraci”. Koncert, którego mottem było : „Szanując tradycję szanujemy samych siebie i własną tożsamość” spotkał się z aplauzem publiczności i wysokimi recenzjami.

JESIENNE SEMINARIUM SLA (Sekcji Literacko – Artystycznej ZG) odbyło się w dniach 22 – 23.10. w Domu PZKO w Milikowie – Centrum. Oprócz naszych zaolziańskich twórców pióra i palety, wzięli w nim udział goście z Opola, tradycyjnie utrzymujący bliskie kontakty z naszym zaolziańskim środowiskiem. Prelekcje wygłoszyli Harry Duda i dr Olimpia Malicka a także Edward Kaim i Wilhelm Przeczek. W ramach seminarium został rozstrzygnięty XX już Konkurs Jednego Wiersza, na który wpłynęło 17 wierszy. I nagrodę SLA za wiersz „Moja generacja”, zdobył Gabriel Palowski. Najwięcej nagród ufundowanych przez różnych sponsorów, bo aż 5, przyznano najmłodszej poetce – Renacie Putzlacher. Ponadto na seminarium przedstawiono poczynania wydawnictwa SLA, zapoznano się z programem spotkań literackich i projektem konkursu literackiego przygotowywanego na r. 1994, jak również z dalszą koncepcją pracy SLA.

PRZEGLĄD MAŁYCH ZESPOŁÓW WOKALNYCH – zorganizowały dnia 23. 10. ZŚM PZKO oraz Miejscowe Koło, w Domu PZKO w Karwinie Frysztacie. W bogatym programie piosenek popularnych, ludowych, operetkowych i innych, zaprezentowały się zespoły : „Bystrzyca”- kier. art. Edward Kaim, „Nydeczanki”- Jan Kupiec, „Błędowice”- Danuta Bilan, „Przełęczanki”- Halina Niedoba, oraz męski „Melodia”- Erich Paździora, z Suchej Górnej.

EKSKURSJA do Pułtuska i Warszawy zaolziańskich działaczy ruchu śpiewaczego odbyła się w dniach 27 – 31 października na zaproszenie Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. 45 uczestników zwiedziło zabytki Warszawy i Pułtuska, obejrzało przedstawienia teatralne w teatrach Ateneum, Teatr Nowy i Teatr Wielki, spotkało się z prof. A. Stelmachowskim i kierownictwem „Wspólnoty”. Od „Wspólnoty” otrzymano śpiewniki i materiały metodyczne do wychowania muzycznego w szkołach.

MIESIĄC PAŹDZIERNIK – obfitował w cały szereg lokalnych wydarzeń kulturalno – oświatowych, organizowanych przez Miejscowe Koła PZKO w ramach Miesiąca Oświaty, Książki i Prasy. Zdarza się, że imprezy PZKO – wskie są jedynymi wydarzeniami kulturalnymi w danej miejscowości.

LISTOPAD 1993

WYJAZDOWE ZEBRANIE ZG PZKO – odbyło się 2. 11. w Domu PZKO w Błędowicach. Celem było zorientowanie członków ZG w problematyce działalności Kół obwodu hawierzowskiego, w lokalnych sprawach polskiego szkolnictwa. Na te tematy wypowiedzieli się prezesi i członkowie zarządów MK. Najprężniej działającymi są Błędowice i Sucha Górna, które posiadają własne Domy, aktywnie działające zespoły i jeszcze liczną bazę członkowską. Ważnym czynnikiem są istniejące tu szkoły i przedszkola, z którymi MK współpracują, co przynosi obopólne korzyści

Własnych lokali nie posiadają Hawierzów – Centrum, Hawierzów – Szumbark, tymczasowe lokum mają Hawierzów III i Żywocice. To stwarza poważne problemy w rozwijaniu jakiegokolwiek działalności. Ścisła współpraca Miejscowych Kół i organizowanie wspólnych imprez w ramach obwodu powinny pomóc w aktywizacji i zainteresowaniu członków sprawami związkowymi. Omawiano również możliwości pomocy Biura ZG w takich sprawach, jak ubezpieczenia, szkolenie w prowadzeniu księgowości i t.p. Niektóre z uchwał podjętych na zebraniu wyjazdowym ZG :

2/10 – polecono Sekcji Czytelniczo - Bibliotekarskiej zbadać możliwości przejęcia polskich księgozbiorów z bibliotek publicznych do Kół PZKO,

3/10 – zobowiązano Biuro ZG do zbadania warunków ubezpieczenia w nowopowstającej ubezpieczalni Spółki Dom Polski i przekazanie odpowiedniej informacji Miejscowym Kołom PZKO,

4/10 – w ramach szkolenia skarbników i komisji rewizyjnych MK, zobowiązano Radę Ekonomiczno – Gospodarczą ZG do podania informacji o możliwości lokowania pieniędzy posiadanych przez Miejscowe Koła, w bankach.,

5/10 – na podstawie §§ 35 i 36 Statutu PZKO, ZG polecił prezesom MK obwodów miejskich, podjąć działania w celu reaktywowania Miejskich Komitetów , jako reprezentanta PZKO w miastach,

6/10 – zostało zobowiązane Biuro ZG do przygotowania ramowego planu uroczystości w r.1994, obchodów 50 – lecia Tragedii Żywocickiej..

Z omawianych spraw organizacyjnych na uwagę zasługuje dyskusja na temat podwyższenia ceny Zwrotu w wysokości 8 Kč/egz, od 1 stycznia 1994. Dotychczasowe 5 Kč jest niewystarczające ze względu na kolejne podnoszenie kosztów produkcji i ograniczone możliwości regulacji płac pracowników. Uchwała za podwyżką została podjęta przez ZG większością głosów przy 1 sprzeciwie i 1 głosie wstrzymującym się.

DNI PIEŚNI CHÓRALNEJ – ponad 500 śpiewaków wzięło udział w przeglądzie zaolziańskich zespołów chóralnych 6.XI. w Domu Kultury w Trzyńcu. W imprezie zorganizowanej przez ZŚM PZKO przy wsparciu dyrekcji Domu Kultury, wzięło udział 19 zespołów. Nagrody specjalne zostały przyznane darkowskiej „Lirze”, trzynieckiemu „Hutnikowi”, „Collegium Cantorum” i gimnazjalnemu „Collegium Iuvenum”, oraz dyrygentce nawsiańskiej „Melodii” Aleksandrze Trefon – Paszek. W koncercie galowym, 7.XI. z naszych chórów udział wzięły „Melodia” i „Collegium Cantorum”. Na widowni było jednak bardzo mało słuchaczy.

EKSKURSJA działaczy PZKO-wskiego amatorskiego ruchu teatralnego odbyła się w dniach 4 – 7.XI. do Warszawy, i tym razem na zaproszenie „Wspólnoty Polskiej”. Zwiedzano Warszawę, obejrzano trzy spektakle teatralne. Uczestnicy spotkali się z prezesem „Wspólnoty”, prof. A.Stelmachowskim.

KIERMASZ KSIĄŻEK - z okazji Miesiąca Oświaty Książki i Prasy, oraz Święta Niepodległości RP zorganizowała w dniach 11 – 14. XI. W Klubie PZKO w Cz. Cieszynie bielska hurtownia książek „Alfa” pani Danuty Wirth, przy współpracy ZG PZKO – Sekcji Czytelniczo – Bibliotekarskiej, oraz Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie. Siedem znaczących oficyn wydawniczych z Polski zaprezentowało ponad tysiąc tytułów ze swych aktualnych katalogów. Wybór był bardzo bogaty, zwłaszcza książek dla dzieci. Sprzedawano po cenach hurtowych – niższych od detalicznych nawet o 30 procent. Zainteresowanie imprezą było bardzo duże.

„JESIENNE MGŁY” – tradycyjny wieczór pieśni, tańca i poezji odbył się 13.XI. w błędowickim Domu PZKO. W koncercie jubileuszowym 40 – lecia Małego Zespołu Wokalnego działającego przy Miejscowym Kole, wzięł również udział męski zespół „Gama” z Suchej Górnej. Zespół z Błędowic prowadzi pani Danuta Bilan. Ponadto w koncercie wystąpili soliści opery im. A. Dvoraka z Ostrawy Alina Farna – Pdskańska-sopran i Jaroslav Kosec-baryton. Zaprezentowała się również „Rytmika” z Hawierzowa –Błędowic – kier. D. Owczarzy, z pięknymi tańcami dziewcząt, zaś cały program przeplatany był poezją A. Mickiewicza, R. Putzlacher, G. Palowskiego i P. Horzyka.

CHÓR „DŹWIĘK” JUBILATEM – obchody 65 – letniej tradycji śpiewactwa w Karwinie-Raju odbyły się w karwińskim Domu Kultury dnia 20.XI. Razem z chórem jubilatem w koncercie wystąpił chór akademicki Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie „Harmonia”. Chóry te ściśle ze sobą współpracują. Dyrygentem obu chórów jest pani Halina Goniewicz – Urbaś, wykładowca Filii U.Ś. Wykonano m.in.utwory M. Gomółki, St. Moniuszki, J.Świdra. Koncert prowadziła konferansjerka Aleksandra Opioł. Kilka utworów chóry wykonały wspólnie. Po programie artystycznym Jubilat odebrał wiele gratulacji a także wysokie odznaczenie PZKO – wskie, złotą odznakę „Zasłużony dla Związku”.

JUBILEUSZOWO było również 20.XI. w Hawierzowie – Błędowicach, gdzie Zespół Regionalny „Błędowice”razem ze starszymi, byłymi tancerzami zespołu, urządzili w hawierzowskim Domu Kultury P. Bezrucza, koncert na swoje dziesięciolecie.

BIBLIOTEKA POLSKA w Skrzeczoniu ma już 80 lat. Przypomniano sobie o tym na uroczystości z tej okazji w Miejscowym Kole 20.XI. w Domu PZKO. Trudne koleje losu, działanie miejscowych organizacji – Macierzy Szkolnej przed wojną, SMP i PZKO po wojnie – na rzecz organizowania i utrzymania księgozbioru, a przede wszystkim ofiarność i determinacja zaangażowanych w to ludzi, są godne podziwu dla dzisiejszego pokolenia. Obecnie biblioteka ma 80 stałych czytelników i około 2500 polskich książek. Jest oddziałem miejskiej biblioteki w Boguminie.

W ramach uroczystości wystąpił miejscowy chór mieszany „Hasło” i młodzież szkolna. Z prelekcjami na temat twórczości własnej i pisarzy śląskich przyjechali Renata Putzlacher, Wilhelm Przeczek i Helena Legowicz.

MELPOMENKI 93 – Przegląd Małych Form Scenicznych odbył się w Domu PZKO w Milikowie – Centrum. Zorganizowała go Sekcja Kultury Teatralnej ZG. Konkursowo wystąpiło pięć zespołów amatorskich : „Młodszy Szmauz” złożony z młodzieży gimnazjalnej, „Życie”-tworzony absolwentami wakacyjnego Kursu Aktora i Reżysera, który odbył się w Ośrodku PZKO w Koszarzyskach, „Mały Teatrzyk” z karwińskiej podstawówki z Nowego Miasta, „Drops” z Olbrachcic oraz „Pod Świecznikiem” z Nieborów. Gościnnie wystąpiły profesjonalne zespoły : „Teatr Dzieci Zagłębia” z Będzina, „Rabcio” z Rabki, oraz „Babkove Divadlo Na Rozcesti” z Banskej Bystricy. Laureatem został „Młodszy Szmauz”.

ZAOLZIE W ZAWIERCIU – Po raz kolejny wystawa „Polacy na Zaolziu” została otwarta w Polsce, tym razem w Zawierciu, na Śląsku.

Od 27.XI. była czynna dwa tygodnie w Galerii Miejskiego Ośrodka Kultury . Z dorobkiem kulturalnym, społecznym i gospodarczym Polaków z lewego brzegu „Olzy”, zapoznał zgromadzonych na wernisazu gości, dr St. Zahradnik. Odbyło się również spotkanie przedstawicieli środowiska zaolziańskiego z pracownikami ośrodka kultury i mieszkańcami miasta reprezentującymi różne środowiska. Pomoc dla Zaolziaków zadeklarował także prezes Górnośląskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Stefan Lewandowski.

KALENDARZ ŚLĄSKI 1994 – wydała Sekcja Wydawnicza ZG PZKO. Redaktorem wydania jest Otylia Toboła, redaktorem technicznym Kazimierz Santarius, okładkę zaprojektował Zbigniew Kubeczka.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO PZKO – odbyło się 30.XI. w hotelu Piast. W programie obrad poza sprawami proceduralnymi było m.in.: działalność Sekcji Zespołów Kobiet, Klubów, zebrania sprawozdawcze – wydelegowanie członków ZG, przygotowanie programu Konwentu Prezesów, oraz sprawy organizacyjne. Omawiano szczegółowo działalność zespołów reprezentacyjnych Zarządu Głównego: męski Chór Nauczycieli Polskich liczący 30 śpiewaków, oraz współpracujący z nim 16 - osobowy męski chór „Hasło” z Orłowej reprezentują wysoki artystyczny poziom, ale członkowie są zaawansowani wiekowo. Poza tym występuje tu problem finansowy – opłata za dojazdy na próby. Od 1.I.1993 reprezentujący ZG nawsiański, żeński chór „Melodia” również ma problemy z pozyskaniem młodych dziewcząt na stałe.

Sytuacja w zespołach tanecznych jest obecnie ustabilizowana. Odnosi się to szczególnie do karwińskiego „Górnika”, gdzie kierownictwo artystyczne objęła p Urszula Wiśniowska z Zespołu Ziemi Cieszyńskiej i pozyskano kilkoro nowych tancerzy.

ZPiT „Olza” jest naszym najaktywniejszym zespołem, porównywalnym z zespołami profesjonalnymi. Problemem jest pozyskanie chłopców do zespołu, oraz nowego akompaniatora. Dziecięcy Zespół Rytmiki i Baletu „Rytmika” przygotowuje narybek dla zespołów tanecznych, szczególnie dla „Olzy”. Artystycznie oceniany jest bardzo wysoko. Oddział „Rytmiki” powstał

również w Nawsiu. Prowadzone są starania otwarcia oddziałów w innych miejscowościach. Problemem są, niestety, sprawy finansowe.

Działalność Sekcji Zespołów Kobiet ma charakter kulturalno – oświatowy i koordynujący prace systematycznie działających 76 Zespołów Kobiet działających w Miejscowych Kołach PZKO. Sekcje Kobiet organizują prelekcje, kursy szycia, gotowania, robót ręcznych i prezentowanie dorobku na tematycznych wystawach. Poza tym SZK urządza wycieczki krajoznawcze, koncerty dla swych członkiń.

Klub Nauczycieli Emerytów wykazuje się dużą aktywnością towarzysko – kulturalno – turystyczną. Szczególną zasługą jest jednak gromadzenie, uzupełnianie materiałów kronikarskich i archiwalnych dotyczących polskiego szkolnictwa na Zaolziu. KNE prowadzi własne archiwum.

Klub Twórców Ludowych powstał w 1985 r. w ramach Sekcji Folklorystycznej ZG. Organizuje spotkania z młodzieżą w szkołach, wystawy i twórcze plenery. Artyści KTL urządzają również wystawy w Polsce.

Uchwały z zebrania ZG nr. 11/93 z 30.XI.:

2/11 – ZG polecił dyrektorowi Biura rozważenie możliwości przejęcia patronatu przez Biuro ZG nad wszystkimi chórami PZKO, T. 31.I.94,

3/11 – zobowiązano dyrektora Biura ZG i Władysława Młynka do zorganizowania przy współpracy z szkołami występów PZKO –wskich zespołów dla młodzieży w celu zachęty wstępowania do zespołów, oraz rozważenie możliwości pozyskania nowych członków w szkołach średnich z Polski (z Cieszyna), T. 31.III.94,

4/11 – polecono Zrzeszeniu Śpiewaczo – Muzycznemu prowadzenie rekrutacji kandydatów na szkolenie dyrygentów i choreografów, w celu wykorzystania nabytych wiadomości do prowadzenia systematycznej pracy w zespołach. ZG zobowiązał ZŚM do zorganizowania spotkania z dotychczasowymi absolwentami kursów dyrygentów i choreografów w terminie do 28.II.1994.

GRUDZIEŃ 1993

SEKCJA CZYTELNICZO – BIBLIOTEKARSKA ZG – była organizatorem pobytu na Zaolziu w dniach 30.XI. – 3.XII. popularnych autorek literatury dziecięcej pp.Wandy Chotomskiej i Joanny Papuzińskiej. Ponad 1200 dzieci PSP wzięło udział w spotkaniach „Podróże po literaturze”, w konkursach i dyskusjach „na żywo” z popularnymi pisarkami. Organizację pobytu wraz z pokryciem kosztów zapewniło Biuro ZG PZKO. Koszty realizacji spektaklu opłaciła „Wspólnota Polska”.

SZKOLENIE skarbników, gospodarzy i przewodniczących komisji rewizyjnych Miejscowych Kół PZKO, w dniach 1 i 2 grudnia, zorganizowała Rada Ekonomiczno – Organizacyjna ZG. Szkolenie było jednodniowe. Wzięło w nim udział ponad 50 Kół. Program szkolenia: 1. Objasnienie zasad działalności gospodarczej samorządnych jednostek organizacyjnych, 2. Prowadzenie Księgi Kasowej, 3. Ustawy podatkowe.

„PRZYJAŹŃ” – karwiński Zespół Śpiewaczo – Muzyczny urządził 4.XII. Koncert Barbórkowy, świętując jednocześnie 35 – lecie swojej działalności. Śpiewacy „Przyjaźni” i większość muzyków to członkowie karwińskich Miejscowych Kół. Gośćmi koncertu byli: wiceminister Ministerstwa Kultury RP Michał Jagiełło, konsul generalny RP w Ostrawie Jerzy Kronhold, przedstawiciele polskich zaolziańskich organizacji i przepelniona sala usatysfakcjonowanych poziomem koncertu słuchaczy, w Uniwersytecie Śląskim w Karwinie. Zespół „Przyjaźń”

otrzymał PZKO – wskie odznaczenie – złotą odznakę Zasłużony dla Związku. Kierownikiem artystycznym i dyrygentem zespołu jest dr Józef Wierzoń.

SPOTKANIE Z MINISTREM Igorem Němcem, szefem Urzędu Rady Ministrów RC i przewodniczącym Rady ds. Mniejszości Narodowych odbyło się 9.XII. w Cz. Cieszynie. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele ZG PZKO i Rady Polaków. Tematem rozmów były sprawy szkolnictwa, ustaw dotyczących działalności gospodarczej organizacji nieprofitowych, zwrotu byłych polskich majątków, stanu przygotowania do uchwalenia w Parlamencie przepisów wykonawczych do Karty Praw i Swobód, dotyczące w szczególności mniejszości narodowych.

W tym samym dniu, w Pradze, w ambasadzie RP, w spotkaniu polskiego korpusu dyplomatycznego w RC z ministrem spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej Andrzejem Olechowskim, uczestniczyli również prezes ZG PZKO Jerzy Czap i przewodniczący Rady Polaków Jerzy Jura.

Przedstawiciele polskich organizacji na Zaolziu zapoznali Ministra z sytuacją i działalnością zaolziańskich organizacji.

WIECZÓR WSPOMNIENÍ – poświęcony Adamowi Wawroszowi, literatowi, społecznikowi, animatorowi ruchu teatralnego i folklorystyce, z okazji jego niedożytych 80. urodzin, odbył się 10.XII. w Domu PZKO jego imienia, w Trzyńcu VI. Organizatorami były: Rada Miejska PZKO w Trzyńcu i Sekcja Folklorystyczna ZG.

W programie okolicznościowym wystąpili gimnazjaliści z Karwiny, młodzież miejscowej PSP, oraz PZKO – wskie, amatorskie zespoły teatralne z Ligotki Kameralnej i Śmiłowic.

PRZEDŚWIĄTECZNE WYSTAWY – we frysztackim, polskim oddziale Biblioteki Regionalnej, zorganizowała Sekcja Zespołów Kobiet ZG PZKO, tradycyjną już, przedświąteczną ekspozycję z myślą o świątecznych prezentach. Stroiki i ozdoby wykonane najróżniejszymi technikami, pięknie wyszywane kołnierze, obrusy, serwety i serwetki z motywami świątecznymi, zdobione miodowe pierniki, bardzo się podobały licznie zwiedzającym gościom, szczególnie tym z Polski. Wystawa była czynna od 6 – 16. XII.

Jabłonkowska Sekcja Kobiet MK PZKO zaprezentowała w dniach 11 – 13. XII. „Świąteczny Przekładaniec” - wystawę ciastek, pierników, stroików świątecznych – co można było obejrzeć i kupić. Urządzono również kiermasz książek, z myślą o tych, którzy szukali dla swych bliskich prezentu pod choinkę.

KONWENT PREZESÓW – odbył się 14.XII. w Klubie PZKO przy ul. Bożka w Cz. Cieszynie. Wzięli w nim udział przedstawiciele 65 Miejscowych Kół spośród 92.

Tematem obrad m.in. były :sprawozdania z działalności Zarządu Głównego i Biura w okresie od ostatniego Konwentu we wrześniu 93, sprawozdania poszczególnych Rad działających przy ZG, kontrola uchwał z ostatniego zebrania Konwentu, dyskusja na aktualne tematy, informacja o przebiegu zebrań sprawozdawczych.

Prezes ZG poinformował m.in. o zorganizowanych w październiku i listopadzie przez ZG i jego sekcje, wyjazdów do Polski na spotkania polonijne prezesów MK, śpiewaków, teatralników, o przebiegu i wynikach odbytych rozmów przedstawicieli PZKO z przedstawicielami Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Warszawie, o zorganizowaniu spotkania z szefami służb granicznych i celnych na mostach cieszyńskich, tak ze strony czeskiej, jak polskiej, w celu ustalenia warunków i sposobów wyjazdów do Polski i powrotów naszych zespołów, szczególnie w dni targowe. Wyjaśniana była (inż. Macura, dr Suchanek) kwestia opodatkowania w prowadzeniu PZKO – wskiej działalności, informowano (dr Wierzoń) o możliwościach korzystania z Funduszu Kultury, który np. istnieje w Karwinie.

Inż. E. Macura, pełnomocnik, poinformował o aktualnej kondycji i działalności Spółki „Piast – Company”, po przejęciu z dniem 4.X.93. Strata, niestety, się pogłębiła i wynosiła pod koniec roku 1993 1 mil.243 tys Kc. W dyskusji poruszono także problem restytucji byłych majątków polskich. Została podjęta uchwała, aby ZG opracował przy współpracy z dalszymi polskimi organizacjami kompleksowy materiał o polskiej grupie narodowościowej w Republice Czeskiej dla potrzeb Rady ds. Narodowości przy Rządzie RC. Dalsze podjęte uchwały :

2/4/93 – Konwent Prezesów zobowiązał Radę Ekonomiczno – Organizacyjną do spotkania się z przedstawicielami Urzędów Finansowych w celu konsultacji i zaznajomienia się z zasadami o odprowadzaniu podatków z działalności MK, oraz ich pisemnym poinformowaniu, do podania pisemnej informacji o prowadzeniu Ksiąg Kasowych. Biuro ZG zostało zobowiązane do opracowania materiałów uzupełniających do Kodeksu Praw Mniejszości.

We wstępnej ocenie przebiegających zebrań sprawozdawczych, zwracano uwagę na trudności finansowe, wysokie koszty utrzymania Domów PZKO, wynajmu a także malejące zaangażowania bazy członkowskiej.

HISTORYCY BILANSOWALI – na grudniowym zebraniu Sekcji Historii Regionu działającej przy ZG PZKO, podsumowano dokonania roku 1993. Sekcja liczy 20 członków, przewodniczącym jest mgr Otokar Matuszek. Brakuje ludzi młodszych. W r.93 zorganizowano dwa seminaria: kwietniowe poświęcone zbrodni katyńskiej i wrześniowe , sprawom życia wyznaniowego i jego wpływom na kształtowanie świadomości narodowej na Zaolziu. Odbyło się 8 zebrań, w tym jedno z przedstawicielem Komisji Historycznej karwińskiej organizacji ZBOWiD. Z przedstawicielami Rady Polaków omawiano projekt utworzenia somodzielnego ośrodka dokumentacyjnego. Odbył się konkurs na najlepszą kronikę, została wydana publikacja „Okupacja hitlerowska na Śląsku Cieszyńskim”. Ważnym wydarzeniem była wystawa „Polacy na Zaolziu” autorstwa dr Stanisława Zahradnika, która była prezentowana w kilku miastach w Polsce. Niektórzy członkowie wzięli udział w różnych spotkaniach i seminariach naukowych wygłaszając na nich prelekcje.

Na zebraniu przedstawiono zarys planu pracy na r.1994.

KONKURS TEATRALNY – ogłosił ZG PZKO i jego Sekcja Kultury Teatralnej, oraz Sekcja Literacko – Artystyczna (GL 16.XII.), na całowieczorową sztukę lub adaptację, dla teatru związkowego. Warunki podano w GL. Konkurs jest otwarty i dla prac pisanych gwarą. Termin nadsyłania prac do 30 października 1994.

AKADEMIK – tradycyjny bal akademicki SA „J”-owców i sympatyków odbył się 26.XII. we wszystkich lokalach hotelu Piast. Bawiło się ok. 500 osób, w sali głównej grała kapela „Smolaři”, oraz w kawiarni „A.V.Studio”. W programie artystycznym wystąpiły grupy taneczne. Były, jak każe tradycja, kotyliony, kwiaty, loteria...

Oprócz licznych imprez sportowych, które w ciągu roku organizują SA „J”-owcy pod patronatem ZG, oraz Sekcji Sportu i Turystyki, „Akademik” przyciąga najliczniejszą rzeszę naszych studentów z Zaolzia, którzy studiuja w różnych miastach Czech, Słowacji i Polski.

ZEBRANIA SPRAWOZDAWCZE – są, jak co roku ważnym wydarzeniem w działalności Miejscowych Kół. Do końca r.93 odbyły się w ok. 60 Kołach. Jednym z głównych tematów obrad są sprawy gospodarcze, utrzymanie Domów , sprawy funduszy na wynajmy w tych Kołach, które nie mają własnego lokum. Są poważne sygnały pasywności członków, niezadowolonia z podziałów w społeczeństwie, mniejsze zaangażowanie młodej i średniej generacji. Z drugiej strony, są dowody ofiarności aktywnych członków, czego wynikiem są liczne imprezy w Kołach i w szerszym zasięgu, wysoki poziom artystyczny zespołów, działalność klubów. PZKO – wskie Koła są w wielu wypadkach jedynymi organizatorami wydarzeń kulturalnych w miejscowości.

ZEBRANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO – ostatnie w r. 93, było wyjazdowe i miało miejsce w Domu PZKO Miejscowego Koła w Nawsiu, dnia 28 grudnia. Tematem obrad m.in. było : kontrola uchwał, podsumowanie działalności ZG od Zjazdu, plan na rok 1994. W obradach wzięli udział prezesi i przedstawiciele Kół obwodu jabłonkowskiego. Uroczysty charakter zebrania podkreślił występ żeńskiego chóru „Melodia” Miejscowego Koła, który jest od roku zespołem reprezentacyjnym ZG.

DZIAŁALNOŚĆ PZKO w roku 1993 ogólnie, kształtowała się według, nowej jeszcze dla nas, sytuacji ekonomicznej i możliwości poszczególnych Kół i innych smorządnych jednostek organizacyjnych, ale szczególnie, coraz mniejszych możliwości finansowych Zarządu Głównego i Biura ZG. Dały temu wyraz zebrania sprawozdawczo – programowe Miejscowych Kół. Zebrania te odbywały się od grudnia 93 do marca 94. Na końcu roku 1993 było 93 MK. Baza członkowska liczyła 20 424 członków. Składkę członkowską w wysokości 12 koron, do 31.12., zapłaciło 17 088 czł. Uregulowanie składki przebiega do marca przyszłego roku. W r. 1993 rozpoczęto kontrolę porównawczą kartotek Miejscowych Kół z kartoteką centralną w Biurze ZG, w celu uporządkowania dokumentacji personalnej.

Od 1.6.93, na podstawie uchwalonego przez ZG Regulaminu Wewnętrzzzwiązkowego, struktura organizacyjna Biura ZG przedstawia się następująco:

I. Sekretariat

II Wydział Kultury i Nauki, pod który spadają:

- Zrzeszenie Śpiewaczo-Muzyczne
- Sekcja Kultury Teatralnej i Żywego Słowa
- Sekcja Ruchu Tanecznego
- Sekcja Literacko-Artystyczna
- Sekcja Folklorystyczna
- Sekcja Historii Regionu
- Sekcja Zespołów Kobiet
- Sekcja Wydawnicza
- Klub Nauczycieli Emerytów
- Klub Twórców Ludowych
- Chór Nauczycieli Polskich, Chór „Hasło”, Chór „Melodia” z Nawsia,
- ZPiT „Górnik”, ZPiT „Olza”, „Rytmika”.

III Wydział Oświaty, Młodzieży i Organizacji, w zakresie jego kompetencji jest:

- Sekcja d.s. współpracy ze szkołą i organizacjami młodzieżowymi,
- Sekcja Młodzieży Akademickiej „Jedność”,
- Sekcja Młodzieży Związkowej,
- Sekcja Sportu i Turystyki,
- Sekcja Klubów Seniora,
- Sekcja Oświaty i Czytelniczo-Bibliotekarska,
- Klub członków AK.

IV Wydział Ekonomiczno-Gospodarczy z Sekcją Prawną i Sekcją Zagospodarowan Świetlic i Domów PZKO.

V Obiekty Gospodarki Pomocniczej i Ubocznej: Kostiumeria, Ośrodek Szkoleniowy w Koszarzyskach, Klub PZKO Czeski Cieszyn, Transport, centrala telefoniczna, sprzątanie i konserwacja.

VI Teatr Lalek „Bajka”, kontynuuje działalność w 7 osobowym składzie, działa na podstawie własnego regulaminu zatwierdzonego przez ZG. W ciągu roku nastąpiły zmiany personalne. Kierownikiem organizacyjnym i widowni jest Pawełka Niedoba. Wystawiono 4 premiery. Zespół wystąpił przed młodocianą i dorosłą widownią 190 razy. Abonament „Bajki” posiada 2927

widzów, poza abonamentem obejrzało przedstawienia „Bajki” 3447 widzów. Liczba widzów spada proporcjonalnie do malejącej ilości dzieci w polskich szkołach.

VII Archiwum Związkowe – segregację i porządkowanie dokumentacji kontynuował na pół etatu dr Stanisław Zahradnik.

VIII Miesięcznik społeczno-kulturalny „Zwrot” wychodził w nakładzie 3300 egzemplarzy, posiadał 2906 abonentów w RC i 175 za granicą. Cena 5 koron. Dotacja od państwa 800 tys.koron.

Ogólne warunki działalności PZKO w roku 1993 pogorszyły się. Wszystko podrożało, głównie utrzymanie Domów PZKO i zespołów. Podrożała energia. Zła sytuacja ekonomiczna ciągnie się w hotelu Piast. Strata z działalności przedsiębiorstwa i Spółki „Piast Company” wynosiła na końcu roku 1 mil.579 tys.koron. Według kierownictwa Spółki, strata jest spowodowana systemem podatkowym, który był wprowadzony w RC – głównie zaprowadzenie podatku z wartości dodanej w wysokości 23% dla tego typu służb, oraz nowy system podatku ubezpieczeniowego (podatek socjalny, zdrowotny).